

Tauw

Activiteitenplan Wnb-ontheffingsaanvraag uitbreiding Dura Vermeer, Haaften

8 augustus 2018

Verantwoording

Titel	Activiteitenplan Wnb-ontheffingsaanvraag uitbreiding Dura Vermeer, Haaften
Opdrachtgever	Dura Vermeer Materiaalservice BV
Projectleider	Paul Lammers
Auteur(s)	Martin van Oosterhout
Tweede lezer	Dirk van der Est
Projectnummer	1240965
Aantal pagina's	32
Datum	8 augustus 2018
Handtekening	Ontbreekt in verband met digitale versie. Dit rapport is aantoonbaar vrijgegeven.

Colofon

Tauw bv
Australiëlaan 5
Postbus 3015
3502 GA Utrecht
T +31 30 28 24 824
E info.utrecht@tauw.com

Inhoud

1	Inleiding	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Leeswijzer	5
2	Activiteit	6
2.1	Locatie beschrijving.....	6
2.2	Werkzaamheden	6
2.3	Planning	6
3	Verbodsbepaling.....	8
3.1	Beschadigingen, vernietigingen en verstoren van voortplantings-of vaste rust- en verblijfplaatsen	8
4	Achtergrond van de inventarisatie	9
5	Resultaten van de inventarisatie	10
5.1	Vaste rust- en verblijfplaatsen beschermde soorten	10
5.1.1	Vleermuizen	10
5.1.2	Huismussen	11
5.1.3	Steenuil	11
5.2	Omvang populaties, netwerk verblijfplaatsen en alternatieven	11
5.2.1	Ruige dwergvleermuis.....	11
5.2.2	Huismus	12
5.2.3	Steenuil	12
5.3	Conclusie	13
6	Gunstige staat van instandhouding	15
6.1	Staat van instandhouding.....	15
6.2	Afbreuk gunstige staat van instandhouding	15
6.3	Zorgvuldig handelen.....	15
7	Effecten	16
7.1	Kwaliteit en kwantiteit.....	16
7.2	Monitoring	16
8	Maatregelen.....	18
8.1	Alternatieve verblijfplaatsen	18
8.1.1	Aantallen en typen	18

8.1.2	Onderbouwing kastkeuzes.....	21
8.2	Locaties alternatieve verblijfplaatsen	22
8.3	Gewenning	22
8.4	Periodisering van de werkzaamheden	23
8.4.1	Paarverblijfplaats ruige dwergvleermuis	23
8.4.2	Nestplaatsen huismus.....	24
8.4.3	Nestkast steenuil.....	25
8.5	Afhankelijkheid van derden	26
8.6	Monitoring	26
9	Onderbouwing belang en alternatieven.....	27
9.1	Belang	27
9.2	Locatie.....	28
9.3	Werkwijze	28
9.4	Planning	28
10	Referenties	29

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Dit activiteitenplan vormt de basis van de ontheffingsaanvraag die Tauw indient namens Dura Vermeer voor de uitbreiding van het terrein van Dura Vermeer te Haaften. Het plan omvat de sloop van verschillende bedrijfswoningen en -gebouwen. Tijdens het nader onderzoek zijn in deze gebouwen en in een boom in het plangebied de volgende verblijfplaatsen aangetroffen (Tauw, 2017):

- Eén paarverblijfplaats van ruige dwergvleermuis (de verblijfplaats wordt gebruikt door twee exemplaren ruige dwergvleermuis);
- Vijf nesten van huismus;
- Eén nest van steenuil.

De ontheffingsaanvraag heeft uitsluitend betrekking op bovenstaande functies. Dit activiteitenplan bevat mitigerende en compenserende maatregelen waardoor de kans op negatieve effecten op deze soorten als gevolg van de werkzaamheden minimaal is.

1.2 Leeswijzer

In het volgende hoofdstuk wordt ingegaan op de planning en de aard van de werkzaamheden. Daarna volgt een effectenanalyse tussen de resultaten uit het ecologisch onderzoek en de werkzaamheden. Vervolgens worden mitigerende en compenserende maatregelen benoemd om negatieve effecten van de voorgenomen werkzaamheden op de ruige dwergvleermuis, huismus en de steenuil weg te nemen. Als laatste volgt een afweging van de mogelijke alternatieven en een onderbouwing van het wettelijk belang. Dit is nodig als onderbouwing van de ontheffingsaanvraag.

2 Activiteit

2.1 Locatie beschrijving

Het plangebied ligt in het industriële gebied ten noorden van de woonkern van Haften in de provincie Gelderland. Figuur 2.1 geeft de ligging van het plangebied weer. Binnen het gebied bevinden zich twee woningen, Margrietstraat 5 en Graaf Reinlandweg 10. Verder bevinden zich nog drie grote schuren met daaromheen verhard terrein. Deze schuren worden momenteel gebruikt voor opslag van materieel en als werkplaats.

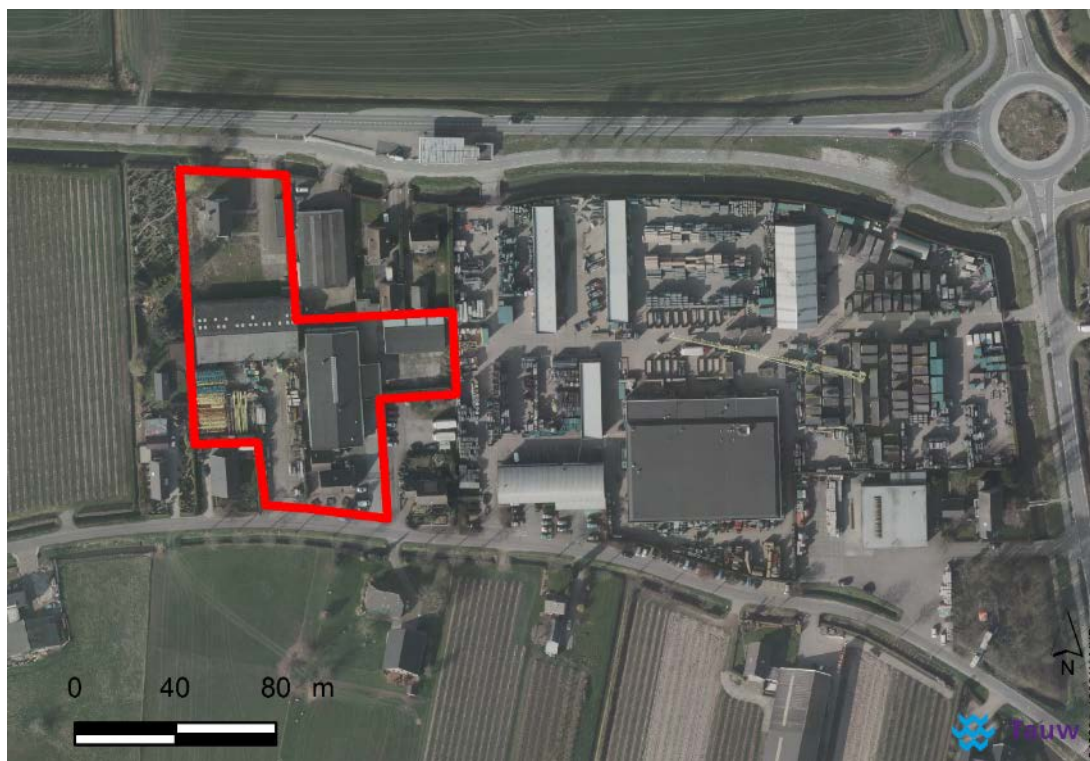
2.2 Werkzaamheden

Dura Vermeer is voornemens haar huidige terrein uit te breiden naar het westen waarbij het plangebied binnen de eigen bedrijvigheid betrokken wordt. De twee woningen binnen het plangebied zullen hierbij gesloopt worden, net als de drie schuren. De boom met de steenuilenkast die in het zuiden van de tuin van de woning aan de Graaf Reinlandweg 10 staat, zal gespaard worden. Een groot deel van het terrein zal bestraat worden en dienen als weg- en opslagterrein (figuur 2.2). Ook zal een open loods geplaatst worden.

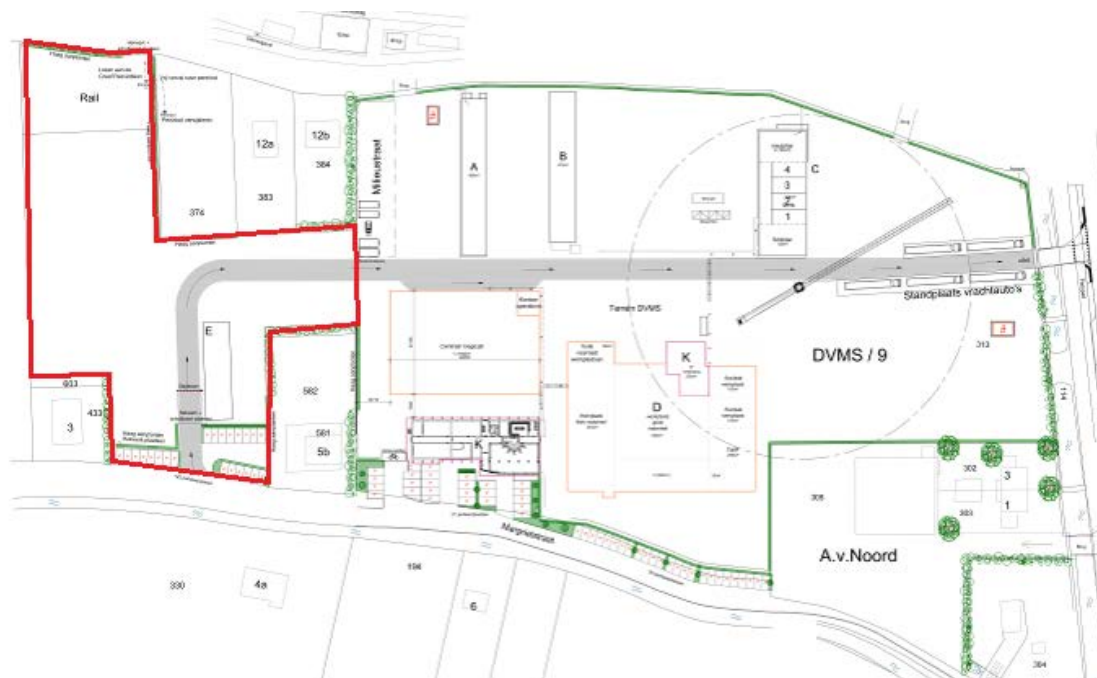
2.3 Planning

Dura Vermeer is voornemens om de sloopwerkzaamheden te starten in de eerste helft van 2019. Het is verder onbekend hoe lang de werkzaamheden in beslag nemen. Het ongeschikt maken van de verblijfplaatsen van huismus en steenuil vindt, na toekenning van de ontheffing, plaats in januari/februari 2019. Op die manier is de aanwezigheid van een broedgeval ten tijde van de werkzaamheden uitgesloten. Het ongeschikt maken van de paarverblijfplaats van ruige dwergvleermuis vindt na 15 april 2019 plaats. Na uitvoering van de werkzaamheden wordt de steenuilenkast weer geschikt gemaakt om als broedlocatie te dienen.

De werkzaamheden worden uitgevoerd in de voor vleermuizen, huismussen en steenuilen zo gunstig mogelijke periodes. De werkzaamheden zijn afgestemd op het uitgevoerde onderzoek en de periodisering zoals genoemd in de kennisdocumenten steenuil (BIJ12, 2017a), huismus (BIJ12, 2017b) en ruige dwergvleermuis (BIJ12, 2017c). Een nadere uitwerking van de planning is opgenomen in hoofdstuk 8.

Figuur 2.1 Plangebied ten westen van het Dura Vermeer terrein te Haaften.

Figuur 2.2. Ontwerptekening van het Dura Vermeer terrein in Haaften na uitvoering van de beoogde ontwikkelingen. Het vlak aangegeven met een E binnen het plangebied is een nieuw te bouwen loods.

3 Verbodsbepaling

3.1 Beschadigingen, vernietigingen en verstoren van voortplantings-of vaste rust- en verblijfplaatsen

Door het slopen van de gebouwen de volgende verblijfplaatsen vernietigd:

- Eén paarverblijfplaats van ruige dwergvleermuis (de verblijfplaats wordt gebruikt door twee exemplaren ruige dwergvleermuis);
- Vijf nesten van huismus;

Bij het herindelen van het terrein raakt de volgende verblijfplaats mogelijk ongeschikt door het vervallen van beschutting en luwte en wordt de verblijfplaats tijdelijk ten tijde van de werkzaamheden afgesloten:

- Eén nest van steenuil.

De ontheffing wordt uitsluitend aangevraagd voor het vernietigen van verblijfplaatsen en het verstoren van individuen van vleermuizen (Wnb, hoofdstuk 3, artikel 3.5, lid 2 en 4) en voor het storen van verblijfplaatsen van vogels (Wnb, hoofdstuk 3, artikel 3.1, lid 2 en 4). Overige verbodsbepalingen worden niet overtreden, en worden hier daarom niet nader uitgewerkt.

4 Achtergrond van de inventarisatie

Het veldbezoek voor de natuurtoets vond plaats op 11 augustus 2016. Naar aanleiding van dit oriënterend veldbezoek waren negatieve effecten op de beschermde soorten van de soortgroepen vleermuis en jaarrond beschermde vogels niet uit te sluiten.

De soortgerichte onderzoeken zijn uitgevoerd volgens het Vleermuisprotocol 2013 van het Netwerk Groene Bureau (NGB, 2013). In totaal zijn er vier bezoeken uitgevoerd met drie ecologen in de periode september 2016 tot en met juli 2017. Het Vleermuisprotocol 2013 is gevolgd aangezien het protocol 2017 nog niet beschikbaar was bij de start van het nader onderzoek.

De gehanteerde handelwijze verschilt niet met het protocol 2017. Het verschil zit hem vooral in een extra onderzoeksverplichting voor laatvlieger. Een extra onderzoek voor laatvlieger is niet uitgevoerd omdat bij eerdere bezoeken slechts enkele korte waarnemingen van overvliegende laatvliegers gedaan werden. Deze dieren hadden geen binding met het plangebied.

De onderzoeken zijn ook niet gericht geweest op het aantonen of uitsluiten van een massawinterverblijfplaats. De loodsen bieden door het ontbreken van een spouwmuur geen geschikte verblijfplaatsen van deze functie. Daarnaast hebben woningen doorgaans een te fluctuerende temperatuur om een massawinterverblijfplaats te herbergen.

De nadere onderzoeken naar jaarrond beschermde nesten van vogels zijn uitgevoerd volgens de kennisdocumenten Huismus (BIJ12, 2017b), Gierzwaluw (BIJ12, 2017d), Steenuil (BIJ12, 2017a), Kerkuil (BIJ12, 2017e). Deze onderzoeken zijn uitgevoerd tussen februari 2017 en juli 2017.

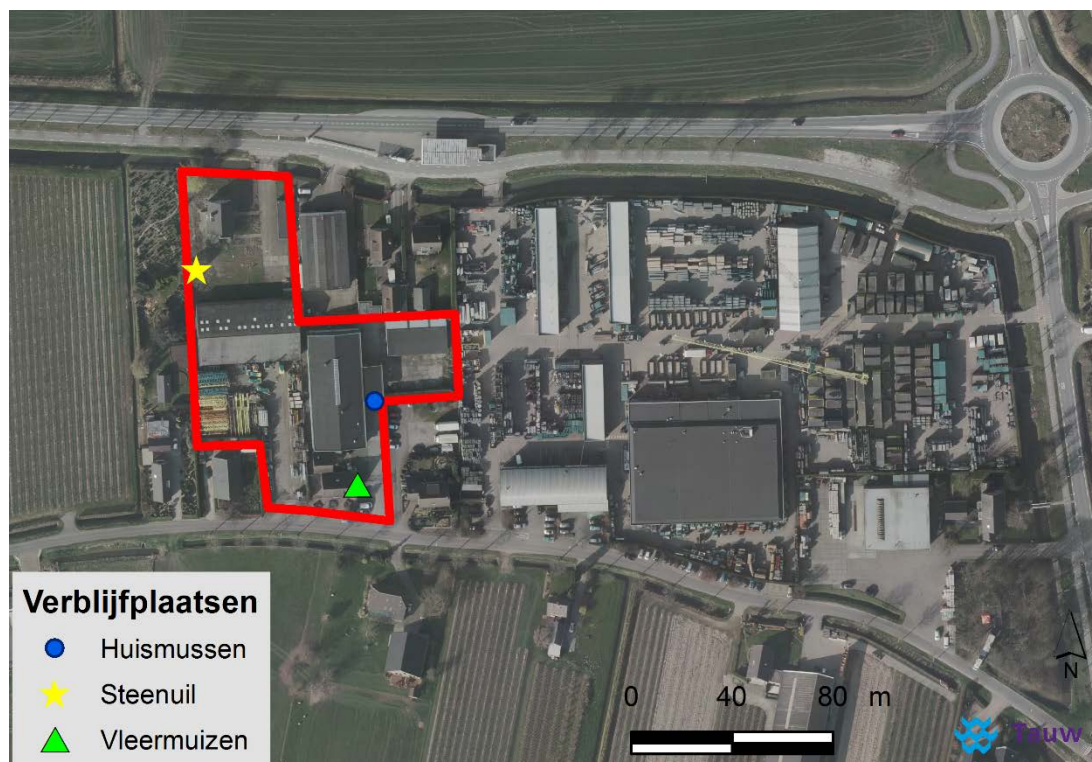
Naar aanleiding van de soortgerichte onderzoeken is de aanwezigheid van kerkuil, gierzwaluw en boombroedende (roof)vogels in het plangebied uitgesloten, evenals andere beschermde soorten. Voor een nadere uitwerking van de toegepaste methoden wordt verwezen naar bijlage 1 en 2 (Tauw, 2016 en Tauw, 2017).

5 Resultaten van de inventarisatie

5.1 Vaste rust- en verblijfplaatsen beschermde soorten

In het plangebied zijn de volgende verblijfplaatsen aangetroffen van huismuis, ruige dwergvleermuis en steenuil (figuur 5.1):

- Eén paarverblijfplaats van ruige dwergvleermuis in de nok van de oostgevel van de woning aan Margrietstraat 5;
- Vijf nesten van huismuis in de overkapping van de middelste schuur van het plangebied;
- Eén nest van steenuil in een boom aan de westzijde van het plangebied.

Figuur 5.1. Verblijfplaatsen van beschermde soorten die door de beoogde werkzaamheden verloren zullen gaan. Op de locatie met huismusverblijfplaatsen zaten 5 nesten.

5.1.1 Vleermuizen

Uit het nader onderzoek blijkt dat er één paarverblijf van ruige dwergvleermuis aanwezig is binnen het plangebied (Tauw, 2017). Deze verblijfplaats is aangetroffen in de oostelijke nokgevel van de woning aan de Margrietstraat 3 (figuur 5.1). Rond en in het plangebied zijn verder waarnemingen gedaan van gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, watervleermuis en laatvlieger. In één van de panden van Dura Vermeer, buiten het plangebied, is een kraam kolonie gewone dwergvleermuizen aangetroffen met minstens 30 individuen.

Er zijn tijdens de bezoeken geen kraam- of zomerverblijfplaatsen aangetroffen. Massa-winterverblijven zijn binnen het plangebied uitgesloten op basis van karakteristieken van het plangebied en *expert judgement* (zie hoofdstuk 4). Binnen het plangebied is geen ook sprake van essentiële vliegroutes of foerageergebieden.

Paarverblijfplaatsen, zoals hier aangetroffen, worden doorgaans aangetroffen op diverse locaties zoals achter daklijsten, onder kantpannen, achter smetplanken, in open stootvoegen of in dilatatievoegen. Ruige dwergvleermuizen zijn zeer flexibel in hun keuze voor paarverblijfplaatsen. Dit type verblijfplaats is dan ook het minst kritische van alle type verblijfplaatsen. Paarverblijfplaatsen van ruige dwergvleermuizen zitten in zowel bomen als gebouwen. In zachte winters worden de paarverblijfplaatsen ook wel incidenteel als winterverblijfplaats door één of enkele individuen gebruikt.

5.1.2 Huismussen

In en rondom het plangebied zijn acht nesten van huismussen vastgesteld. Vijf nesten zitten in een te slopen overkapping en zullen door de werkzaamheden verdwijnen. Drie andere zitten in het hoofdgebouw van Dura Vermeer, waar geen werkzaamheden aan zullen plaats vinden. Deze nesten worden dan ook niet verstoord. Het plangebied bestaat voornamelijk bestrating en loodsen, dit is geen goed foerageergebied voor huismussen. Zij zoeken voornamelijk hun voedsel waar veel groen en beschutting is of op bijvoorbeeld terrassen (BIJ12). Het leefgebied van deze huismussen zal dan ook voornamelijk in de tuinen en boerderijen rond het plangebied liggen in plaats van in het plangebied zelf.

5.1.3 Steenuil

In een boom in de tuin van de te slopen woning aan de Graaf Reinaldweg 10 is een steenuilennest vastgesteld. In de boom zit een nestkast waar waarnemingen gedaan zijn van zowel jonge als volwassen steenuilen. Binnen het plangebied zijn verder poepsporen en braakballen aangetroffen. Hieruit blijkt dat het plangebied regelmatig gebruikt wordt om te rusten. Verwacht wordt dat het voornaamste jachtgebied van de steenuilen buiten het plangebied ligt aangezien zij voornamelijk jagen in agrarische landschappen (BIJ12, 2017a). Het plangebied bestaat voornamelijk uit bestrating en loodsen, waar weinig voedsel voor de soort te vinden is.

5.2 Omvang populaties, netwerk verblijfplaatsen en alternatieven

5.2.1 Ruige dwergvleermuis

Ruige dwergvleermuizen maken door het jaar heen gebruik van een netwerk aan zomer-, paar-, winter-, en kraamverblijfplaatsen (Dietz *et al.* 2011, Broekhuizen *et al.*, 2016). De grootte van populaties en het netwerk is sterk afhankelijk van het voedselaanbod en beschikbare verblijfplaatsen. Over de populatie en het netwerk ruige dwergvleermuizen in de omgeving van het plangebied is geen data beschikbaar. Het aantal exemplaren dat tijdens het nader onderzoek is aangetroffen was ook beperkt. De Grote Put, een plas tussen Haaften en Hellouw, vlak ten zuiden van het plangebied biedt wel uitstekend foerageergebied voor vleermuizen.

Ruige dwergvleermuizen zijn erg flexibel in hun keuze voor paarverblijfplaatsen. In de omgeving van het plangebied blijven na de werkzaamheden nog veel locaties beschikbaar voor ruige dwergvleermuizen die als paarverblijfplaats zouden kunnen dienen. De boerderijen aan de Margrietstraat, de gebouwen die op het terrein van Dura Vermeer staan en ook de bomen op het terrein en in de tuinen van de huizen in de omgeving, bieden kieren en spleten die voor vleermuizen als paarverblijfplaats kunnen functioneren (figuur 5.2).

Tijdens het nader onderzoek is ten westen van het Dura Vermeer terrein, buiten het plangebied ook al een paarverblijfplaats van ruige dwergvleermuis aangetroffen. Deze blijft door de werkzaamheden ongeschonden.

5.2.2 Huismus

Exacte gegevens over de populatie huismussen rond het plangebied zijn niet bekend. Op het terrein van Dura Vermeer zijn tijdens de soortgerichte onderzoeken wel nesten aangetroffen die buiten het plangebied vallen (Tauw, 2017b). Deze maken deel uit van dezelfde populatie en blijven door de beoogde ontwikkeling ongeschonden. Ook in Haaften zijn meerdere nestlocaties bekend die tot dezelfde metapopulatie gerekend kunnen worden (NDFF).

Rond het plangebied zijn meerdere locaties waar huismussen een nest kunnen vormen. De boerderijen langs de Margrietstraat, en in de omgeving bieden foerageer- en leefgebied voor huismussen (figuur 5.2).

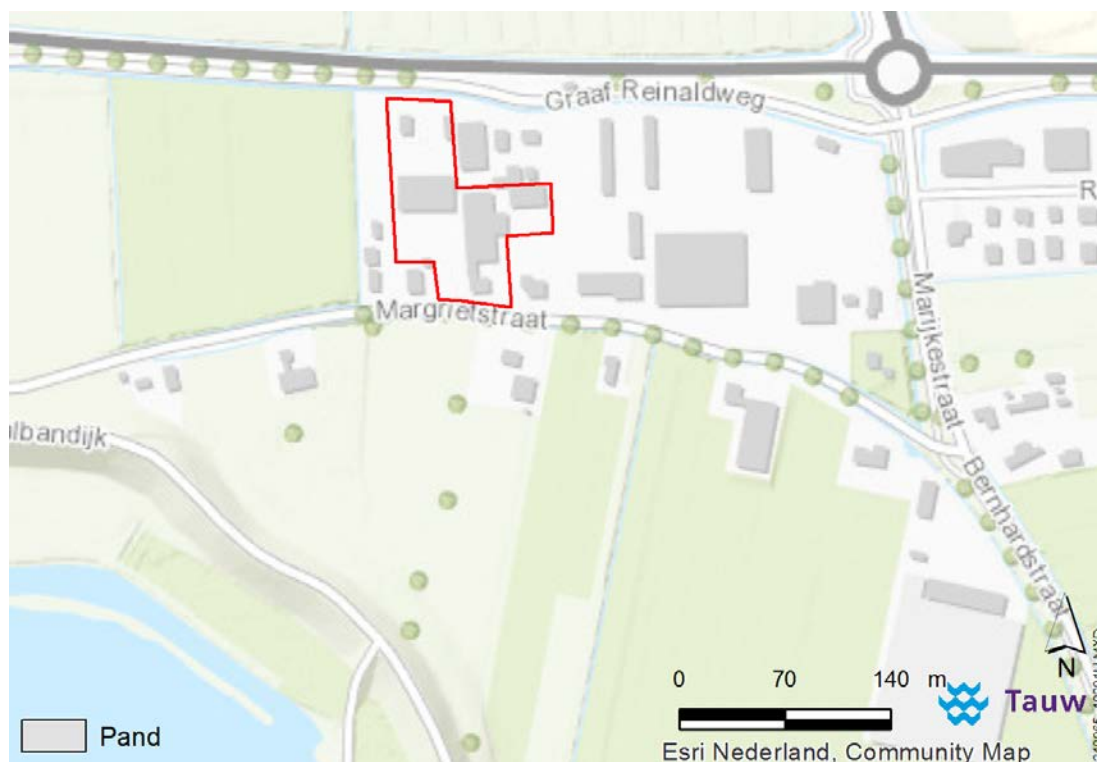
5.2.3 Steenuil

Het leefgebied van de steenuil bestaat voornamelijk uit kleinschalig cultuurlandschap met grasland dat door vee kort wordt gehouden. Voldoende uitkijkposten, zoals paaltjes van één tot anderhalve meter of takken in een boom, zijn noodzakelijk voor het jagen. Vrijstaande knotbomen, vruchtbomen of gebouwen met holten worden gebruikt als nestlocatie. Echter, zoals hier het geval, worden steenuilenkasten ook vaak gebruikt. Vanuit het onderkomen heeft het territorium een straal van een paar honderd meter. Het voedsel van de steenuil bestaat voornamelijk uit kleine ongewervelden zoals rupsen en meikevers. Muizen en ratten worden ook wel gegeten (Beersma *et al.*, 2008).

Exacte cijfers over de populatie van steenuil in de omgeving van het plangebied zijn niet bekend. De Vereniging Agrarische Natuur- en Landschapbeheer Tieler- en Culemborger Waarden (VANL-TCW-TCS) is momenteel nog bezig met het inventariseren van alle broedgevallen binnen het Culemborger en Tielerwaard. Op dit moment zijn bij de steenuilenwerkgroep 17 nestgevallen bekend. Echter, zij is er zeker van dat er meer broedgevallen zijn, die nog niet in kaart gebracht zijn.

In de omgeving van Haaften is volgens de werkgroep één ander actief nest aanwezig, waar in 2017 een succesvol broedgeval aanwezig was. Verder valt uit de NDFF op te maken dat er ten zuiden van Neerijen en langs de Veerstraat in Tuil ook territoria van steenuilen zijn vastgesteld.

Deze territoria maken waarschijnlijk deel uit van de populatie van het broedgeval bij het plangebied. Ook aan de andere kant van de Waal, bij Gameren en Brakel zijn veel waarnemingen van steenuilen gemaakt. Hiermee is het aannemelijk dat voldoende alternatief leefgebied aanwezig is.

Figuur 5.2. Omgeving van het plangebied. De woningen ten zuiden van de Margrietstraat zijn voornamelijk boerderijen met geschikt alternatief leefgebied voor steenuil, huismus en ruige dwergvleermuis.

5.3 Conclusie

De aangetroffen beschermde dieren in het plangebied maken deel uit van de metapopulatie rond Haften. De werkzaamheden hebben alleen betrekking op deze individuen en niet op de gehele metapopulatie.

In de omgeving van het plangebied zijn voor zowel huismus als ruige dwergvleermuis voldoende geschikte gebouwen aanwezig die kunnen dienen als verblijf- of nestlocaties. Het is aannemelijk dat er in de omgeving voldoende alternatieve geschikte verblijfplaatsen voor beide soorten beschikbaar zijn. Daarnaast worden tijdens de werkzaamheden vaste en tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen aangeboden.

Tijdens de uitvoering van het project worden in de meer vervangende permanente verblijfplaatsen aangebracht dan er tijdens het nader onderzoek zijn vastgesteld. Hetzelfde geldt voor het aantal steenuilenkasten dat aangeboden wordt ten gevolg van het mogelijk verlies van functionaliteit van de huidige nestkast.

Hierdoor zijn er na de uitvoering van de werkzaamheden meer verblijfplaatsen in de omgeving aanwezig dan in de huidige situatie. Aantasting van de gunstige staat van instandhouding van huismus, ruige dwergvleermuis en steenuil is door bovenstaande argumentatie uitgesloten.

6 Gunstige staat van instandhouding

6.1 Staat van instandhouding

De staat van instandhouding van de huismus is als matig ongunstig beoordeeld (Sovon, 2018a). Het aantal broedpaar lijkt nog vrij fors (tussen 500.000 1.000.000 paar), maar kende de afgelopen jaren een sterk dalende trant. De vrije val van het aantal broedparen huismus lijkt de laatste jaren echter iets te stabiliseren. Over de staat van instandhouding van huismus op plaatselijke schaal van het plangebied zijn geen gegevens beschikbaar. Wel zijn binnen op het terrein van Dura Vermeer, buiten het plangebied meerdere nesten aanwezig.

De staat van instandhouding van de steenuil is als matig ongunstig beoordeeld (Sovon, 2018b). Landelijk is het aantal broedparen teruggelopen van 8.000 à 12.000 paar in de periode 1979-1985 tot 5.500 à 6.500 paar in de periode 1998-2000 (Hustings & Vergeer, 2002). De afgelopen tien jaar echter, is er geen sprake meer van een significante aantalsverandering. Van de staat van instandhouding van kerkuil in de directe regio van het plangebied is geen data beschikbaar. De VANL-TCW weet van één ander actief broedpaar in de omgeving Haaften. Dit sluit de aanwezigheid van andere nesten echter niet uit.

De landelijke staat van instandhouding voor de ruige dwergvleermuis is in 2013 als gunstig vastgesteld (Eionet, 2018). Op een plaatselijke schaal zijn er geen gegevens beschikbaar.

6.2 Afbreuk gunstige staat van instandhouding

Door het treffen van maatregelen vindt afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding niet plaats. Door rekening te houden met kwetsbare perioden en diervriendelijk te werken wordt het doden en/of verwonden van vleermuizen, huismussen en steenuilen uitgesloten. Er wordt voorzien in tijdelijke en permanente alternatieve verblijfplaatsen.

Het projectgebied krijgt door het aanbrengen van permanente verblijfplaatsen een kwaliteitsimpuls, omdat tijdens de uitvoering van de werkzaamheden meer nestplaatsen gerealiseerd worden dan in de huidige situatie aanwezig zijn. Hiermee wordt een belangrijke beperkende factor voor de huismus (aanwezigheid van nestgelegenheid) opgelost. De verwachting is dan ook dat de geschiktheid van het gebied voor huismus door de uitvoering van de maatregelen toeneemt. Ook voor ruige dwergvleermuis neemt, door een toename van het aantal geschikte verblijfplaatsen, de geschiktheid van het gebied toe. De uitvoering van de maatregelen heeft geen negatief effect op de staat van instandhouding van huismus of ruige dwergvleermuis. Voor steenuil worden er twee nestkasten geplaatst binnen 250 meter van de huidige nestlocatie geplaatst. De afstand tussen de twee nestkasten bedraagt bijna 200 meter waardoor bezetting van beide kasten door aparte broedparen niet uitgesloten is. Met het aanbieden van deze alternatieve broedlocaties neemt de geschiktheid van het gebied dus toe.

6.3 Zorgvuldig handelen

Door de maatregelen in hoofdstuk 8 te treffen wordt voldoende invulling gegeven aan de zorgplicht.

7 Effecten

7.1 Kwaliteit en kwantiteit

Er worden verblijfplaatsen van ruige dwergvleermuis, huismus en steenuil aangetast of verstoord (zie 3.1 en 5.1). Door het treffen van tijdelijke en permanente maatregelen (zie hoofdstuk 8) zijn er te allen tijde voldoende geschikte verblijfplaatsen aanwezig binnen het leefgebied van de lokale populatie ruige dwergvleermuizen, huismussen en steenuilen. Een negatief effect met wezenlijke invloed op de staat van instandhouding treedt niet op.

Er worden vijf nesten van huismus verwijderd als gevolg van de werkzaamheden. Het verlies van verblijfplaatsen wordt opgevangen door het plaatsen van permanente nestkasten. De permanente effecten van de beoogde ontwikkeling is dus een kwaliteitsimpuls in de omgeving door het realiseren van extra nestgelegenheden voor huismussen. Cumulatieve effecten zijn niet van toepassing aangezien er geen andere projecten bekend zijn met mogelijke effecten op huismussen.

Eén paarverblijfplaats van ruige dwergvleermuis wordt door de sloop van een woning vernietigd. Ter compensatie van deze verblijfplaats hangen al vier vleermuiskasten rond het plangebied. Wanneer de werkzaamheden afgerond zijn, zullen er in de te bouwen loods verblijfplaatsmogelijkheden gecreëerd worden voor ruige dwergvleermuizen. In de permanente situatie is het verlies van de paarverblijfplaats dus gecompenseerd. Cumulatieve effecten zijn niet van toepassing aangezien er geen andere projecten bekend zijn met mogelijke effecten op huismussen.

Ten tijde van de werkzaamheden wordt een steenuilenkast vlak naast het plangebied tijdelijk afgesloten om verstoring van een broedgeval te voorkomen. Voordat deze kast wordt afgesloten, worden er twee alternatieve nestkasten aangeboden ter compensatie. Na afronding van de werkzaamheden wordt de kast weer beschikbaar gesteld waardoor in de permanente situatie drie nestkasten ter beschikking zijn voor steenuilen. De beschutting en luwte voor de huidige nestkast is echter wel vervallen door de sloop van een loods en het inrichten van een open terrein dat dient voor opslag. Cumulatieve effecten zijn niet van toepassing aangezien er geen andere projecten bekend zijn met mogelijke effecten op huismussen.

7.2 Monitoring

Een ter zake kundige op het gebied van beschermde soorten monitort voorafgaand en tijdens de werkzaamheden en ziet er op toe dat de werkzaamheden op correcte wijze worden uitgevoerd. Ook begeleidt een ter zake kundige de plaatsing van tijdelijke en permanente huismus-, vleermuis- en steenuilenkasten.

Ten tijde van het schrijven van dit activiteitenplan is nog onduidelijk welke persoon als ter zake kundige zal worden ingezet. Deze persoon dient aan ten minste één van de volgende eisen te voldoen om op te kunnen treden als ter zake kundige (conform de omschrijving van het bevoegd gezag):

- Op HBO, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie en/of
- Als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau dat is aangesloten bij het netwerk Groene Bureaus en/of
- Zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals Das en Boom, VZZ, RAVON, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch genootschap, KNNV, NJN, EIS Nederland, FLORON, VOFF, SOVON, et cetera)

De ecologische adviseurs van Tauw voldoen aan bovenstaande criteria.

8 Maatregelen

De maatregelen beschreven in dit hoofdstuk beschrijven concreet welke stappen in plaats, tijd en wijze van uitvoering gemaakt worden om effecten op beschermde soorten te minimaliseren. Het plan beschreven in dit hoofdstuk dient tevens als mitigatieplan en uitvoeringsplan.

8.1 Alternatieve verblijfplaatsen

8.1.1 Aantallen en typen

Algemeen

Tijdens en na de werkzaamheden dienen alternatieve verblijfplaatsen beschikbaar te zijn voor ruige dwergvleermuizen, huismussen en steenuilen die in het plangebied aanwezig zijn (zie paragraaf 3.1 en 5.1). Voor elke aan te tasten verblijfplaats worden daarom ruim voorafgaand aan de werkzaamheden alternatieve verblijfplaatsen in de omgeving van het plangebied opgehangen. Verblijfplaatsen voor huismussen worden minimaal drie maanden voor de start van de werkzaamheden en voor het begin van de winter geplaatst. De steenuilenkasten zullen minimaal drie maanden voor het tijdelijk van afsluiten van het nest én voor de aanvang van de winter worden aangeboden. De verblijfplaatsen voor vleermuizen zijn al in juni 2017 aangebracht. De permanente en tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen voldoen aan de eisen die gesteld worden in de betreffende kennisdocumenten (BIJ12,2017a; BIJ12, 2017b; BIJ12, 2017c). Voor ruige dwergvleermuis zijn er vier alternatieve verblijfplaatsen gecreëerd. Voor huismus worden er per nest minimaal twee alternatieve verblijfplaatsen aangeboden, in totaal 10. Er zullen twee nestkasten voor steenuilen aangebracht worden. De verblijfplaatsen kunnen voor minimaal eenzelfde aantal beschermde dieren dezelfde functie vervullen als in de oorspronkelijke situatie.

Vleermuizen

Ruige dwergvleermuizen stellen hoge eisen aan hun verblijfplaatsen. Om de tijdelijke kasten zo aantrekkelijk mogelijk te maken worden de volgende eisen in acht genomen:

- Minimaal 3 meter vrije ruimte onder de kast. Dus onderkant kast minimaal 3 meter boven afdakjes, uitbouwen, schuurdaken en/of maaiveld
- Vrije aan- / uitvliegopening.
- Buiten het bereik van predatoren zoals katten
- Binnen 200 meter geplaatst van de verloren verblijfplaatsen
- Opgehangen aan bomen
- Niet in de buurt van kunstlicht (rekening houdend met o.a. straatlantarens en buitenlampen)

Als tijdelijke verblijfplaatsen voor ruige dwergvleermuis zijn in juni 2017 vier kasten van het type VK-WS-05 van Vivara Pro geplaatst (zie figuur 8.1).

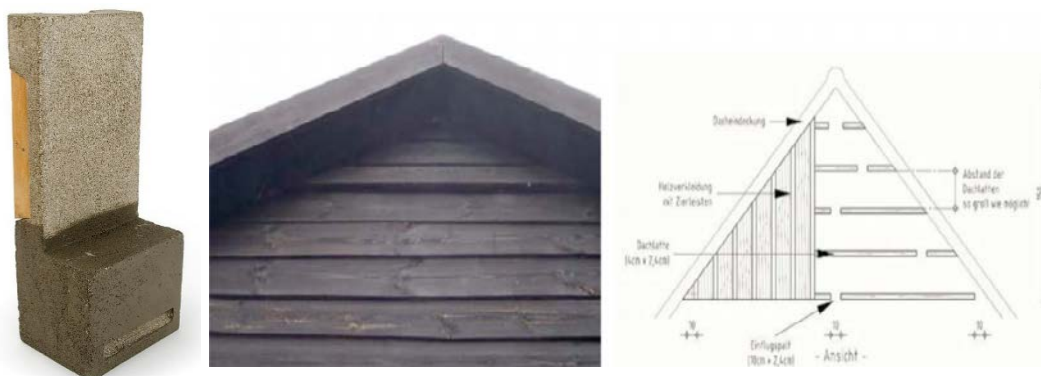

Figuur 8.1. Twee van de vier geplaatste tijdelijke kasten ter compensatie opgehangen aan bomen voor het verlies van één verblijfplaats van ruige dwergvleermuis.

Tijdens het ontwerpen van de te verwezenlijken bebouwing wordt rekening gehouden met het aanbieden van vervangende, permanente verblijfplaatsen voor ruige dwergvleermuizen. Aan de permanente voorzieningen worden dezelfde soortspecifieke eisen gesteld als de tijdelijke verblijfplaatsen.

Voor ruige dwergvleermuis worden 4 alternatieve paar- en winterverblijfplaatsen aangeboden. Deze zijn van het type IB-VL-01 van Vivara of type FE-145-G-Plus van Hasselfeldt Naturschutz (zie figuur 8.3). Deze type kasten zullen ingebouwd worden in het metselwerk van de nieuwe bebouwing. Een alternatief zou het aanbrengen van gevelbetimmering in de nok van een gevel zijn om de verloren verblijfplaats te compenseren. Dit zou dan gebeuren op een houten buitengevel van het nog te bouwen of al bestaande bebouwing op het terrein van Dura Vermeer.

De tijdelijke verblijfplaatsen zijn voorafgaand aan de sloopwerkzaamheden opgehangen (zie 8.3). Tijdens de uitvoering van de bouwwerkzaamheden worden permanente voorzieningen aangebracht. Als de gewenningsperiode voor de permanente voorzieningen is verstreken, kunnen de tijdelijke verblijfplaatsen worden verwijderd. Voor permanente verblijfplaatsen wordt minimaal dezelfde gewenningsperiode in acht genomen als voor tijdelijke verblijfplaatsen wordt gehanteerd. De gewenningsperiode ruige dwergvleermuizen is 1 maand.

Figuur 8.3. Permanente verblijfplaatsen voor ruige dwergvleermuis. Links een inbouwkast van het type IB-VL-01 van Vivara Pro. Rechts een voorbeeld van gevelbetimmering dat dient als permanente verblijfplaats.

Huismussen

Als compensatie voor het verlies van vijf nesten, worden er 10 alternatieve verblijfplaatsen voor huismussen geplaatst. Door gebruik te maken van nestkasten die gemaakt zijn van duurzaam materiaal zijn tijdelijke en permanente voorzieningen te combineren. De nestkasten zullen opgehangen worden aan de noordelijke een oostelijke gevel van het hoofdgebouw van Dura Vermeer. Door de nestkasten te verdelen over de twee gevels wordt een veelvoud aan microklimaten aangeboden.

De 10 alternatieve verblijfplaatsen voor huismussen zullen van het type NK-MU-06 van Vivara Pro of een vergelijkbaar type zijn (zie figuur 8.2).

Om de alternatieve verblijfplaatsen zo aantrekkelijk mogelijk te maken worden de volgende eisen in acht genomen:

- Minimaal 3 meter vrije ruimte onder de kast. Dus onderkant kast minimaal 3 meter boven afdakjes, uitbouwen, schuurdaken en/of maaiveld
- Vrije aan- / uitvliegopening.
- Buiten het bereik van predatoren zoals katten
- Binnen 200 meter geplaatst van de verloren verblijfplaatsen
- Ophangen aan gebouwen
- Vervangende nestplaatsen van huismussen moeten binnen 200 meter van schuilgelegenheden (parkjes, groenstroken, hagen, enz.) opgehangen worden
- Plaats de kasten minimaal 50 cm uit elkaar. De openingen wijzen niet naar elkaar.

Figuur 8.2. Permanente huismuskast van het type NK-MU-06 van Vivara pro.

Steenuil

Ook voor de steenuil zullen een permanente voorziening worden gerealiseerd. Dit zal voor de aanvang van de werkzaamheden gebeuren. Voor het nest dat door de werkzaamheden mogelijk verstoord raakt, zullen twee nieuwe steenuilenkasten aangeboden worden. Deze steenuilenkast zal gekocht worden bij de VANL-TCW Tieler- en Culemborger Waarden en zal ook geplaatst worden in samenwerking met deze vereniging (zie figuur 8.5).

Figuur 8.5. Steenuilenkast zoals die te verkrijgen is via de Vereniging Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer Tieler- en Culemborger Waarden.

8.1.2 Onderbouwing kastkeuzes

De kasten die tijdelijk en/of permanent worden gebruikt, zijn geschikt bevonden voor zowel de functie van paar-, en solitair winterverblijfplaats voor ruige dwergvleermuis (BIJ12, 2017c). De modellen bieden per stuk ruimte voor een voldoende groot aantal ruige dwergvleermuizen. Met het aanbieden van vier kasten wordt gegarandeerd dat ruim voldoende variatie in microklimaat aanwezig is.

Ook voor de huismus en steenuil worden kasten gebruikt die in eerdere compensatieplannen met succes zijn toegepast (BIJ12, 2017a, BIJ12, 2017b).

8.2 Locaties alternatieve verblijfplaatsen

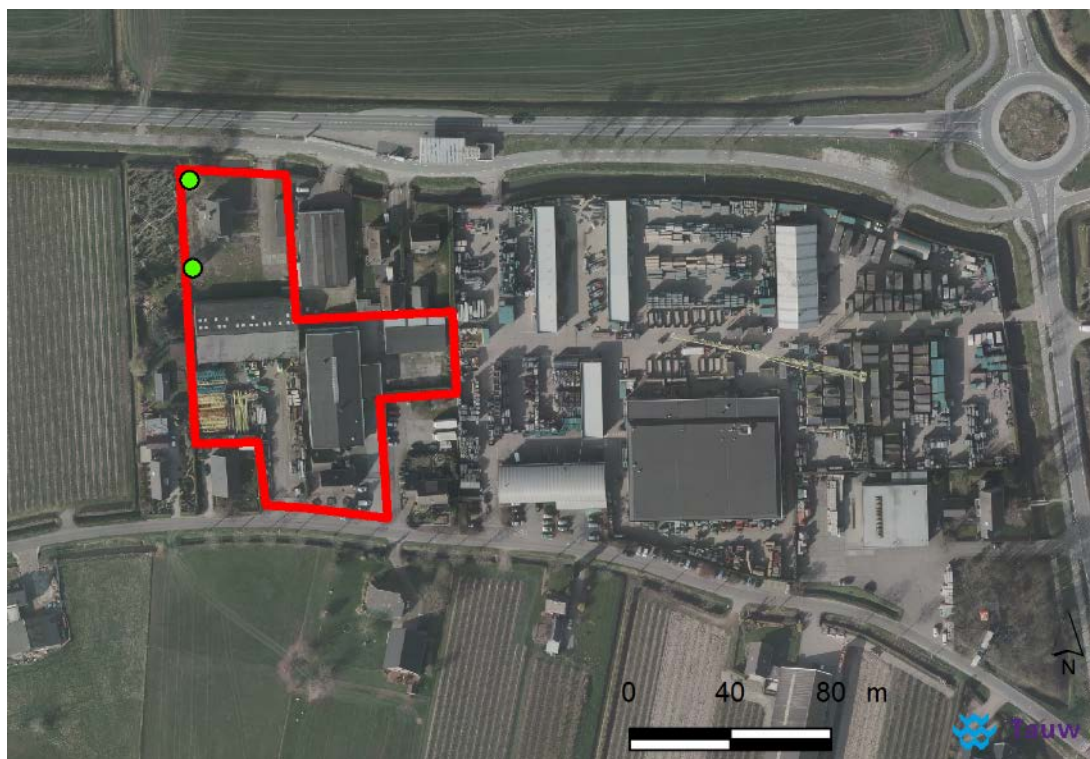
Alternatieve verblijfplaatsen moeten binnen een straal van 100 tot 200 meter rondom de huidige verblijfplaats worden geplaatst. De tijdelijke verblijfplaatsen voor de ruige dwergvleermuizen zijn al geplaatst op het terrein van Dura Vermeer (figuur 8.6). Ook de permanente verblijfplaatsen zullen op dit terrein geplaatst worden. Hetzelfde geldt voor de permanente verblijfplaatsen voor huismussen. Door de alternatieve verblijfplaatsen op het terrein van Dura Vermeer te plaatsen, liggen deze ruim binnen de grens van 100-200 meter rondom de huidige verblijfplaats.

De alternatieve verblijfplaatsen voor de steenuilen worden binnen een straal van 250 meter rond het plangebied aangebracht. In samenwerking met de VANL-TCW Tieler- en Culemborger Waarden is gezocht naar geschikte locaties voor de nestkasten. De bewoners van de Margrietstraat 1 en 2 hebben aangegeven open te staan voor het plaatsen van nestkasten van steenuil in hun tuin. Deze woningen bevinden zich binnen een straal van 200 meter van de huidige verblijfplaats. De tuin van Margrietstraat 1 grenst aan het plangebied. Het plaatsen van een nestkast op deze locatie is een zeer geschikte locatie als alternatief voor het vervallen van de beschutting bij de huidige nestkast.

8.3 Gewenning

De tijdelijke kasten en de steenuilenkast dienen lang voor de start van de werkzaamheden geïnstalleerd te zijn.

De vier tijdelijke verblijfplaatsen voor ruige dwergvleermuizen zijn in juni 2017 geplaatst. Daarmee is ondertussen al voldaan aan de gewenningsperiode (BIJ12, 2017c). De verblijfplaatsen voor huismus dienen minimaal drie maanden voorafgaand aan het ongeschikt van de huidige nestlocaties aanwezig zijn (BIJ12, 2017b). De steenuilenkast zal minimaal drie maanden voorafgaand aan het tijdelijk afsluiten van het nest geplaatst worden (BIJ12, 2017a).

Figuur 8.1. Locaties van de geplaatste tijdelijke verblijfplaatsen voor ruige dwergvleermuizen. Op iedere locatie hangen twee tijdelijke kasten.

Tijdens de bouwwerkzaamheden worden de permanente ruige dwergvleermuiskasten geïnstalleerd. Omdat de tijdelijke kasten blijven hangen gedurende deze periode, en ook na de uitvoering van de bouwwerkzaamheden in het gebied aanwezig zijn, krijgen de ruige dwergvleermuizen, huismussen en steenuilen voldoende mogelijkheden te wennen aan de nieuwe situatie. Voor permanente verblijfplaatsen wordt minimaal dezelfde gewenningsperiode in acht genomen als voor tijdelijke verblijfplaatsen wordt gehanteerd. Als de gewenningsperiode voor de permanente voorzieningen is verstreken, kunnen de tijdelijke verblijfplaatsen worden verwijderd.

8.4 Periodisering van de werkzaamheden

8.4.1 Paarverblijfplaats ruige dwergvleermuis

De sloop van de woning met de paarverblijfplaats zal worden uitgevoerd op het moment dat er geen vleermuizen aanwezig zijn in de verblijfplaatsen en nadat de gewenningsperiode voor de alternatieve tijdelijke verblijfplaatsen is verstreken. De vleermuizen hebben al sinds juni 2017 kunnen wennen aan de tijdelijke verblijfplaatsen, waarmee de gewenningsperiode is verstreken.

Paarverblijfplaatsen kunnen door individuen ook als winterverblijfplaats gebruikt worden. Bij perioden met vorst zijn de verblijfplaatsen echter niet vorstvrij. Als de temperatuur onder het vriespunt daalt, trekken de vleermuizen dan ook weg naar vorstvrije (massa)winterverblijven in de omgeving BIJ12, 2017c).

De sloop van het gebouw zal uitgevoerd worden buiten de kwetsbare periode van een verblijfplaats met deze functies. Dat betekent dat de sloop tussen 15 april en 15 augustus uitgevoerd zal worden. Voor het uitvoeren van de sloop zal eerst minimaal over de duur van één nacht de verblijfplaats belicht worden met bouwlampen om de verblijfplaats ongeschikt te maken voor vleermuizen en het doden van individuen uit te sluiten. Na het ongeschikt maken van de verblijfplaats kan het betreffende gebouw gesloopt worden. Met deze werkwijze wordt aan de zorgplicht voldaan.

Tabel 8.2 Globaal overzicht voor plaatsen kasten, gewenningsperiode en start werkzaamheden ruige dwergvleermuis

Planning ruige dwergvleermuis 2018							2019				
	jul	aug	sep	okt	nov	dec	jan	feb	mar	apr	mei
Gewenningsperiode	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
Ongeschikt maken verblijfplaats										Na 15-04	
Werkbare periode										x	x

8.4.2 Nestplaatsen huismus

Nesten van huismussen worden jaarrond gebruikt. De meest kwetsbare periode in het jaar is de voortplantingsperiode. Deze loopt van begin maart tot eind augustus, met een uitloop naar eind september (BIJ12, 2017b).

Het Kennisdocument huismus (BIJ12, 2017b) geeft aan dat in de laatste maand van de gewenningsperiode maatregelen mogen worden genomen om de bestaande verblijfplaatsen ongeschikt te maken. Dit wordt gedaan door de nestplaatsen onbereikbaar te maken. De maatregelen worden uitgevoerd tijdens voor huismus gunstige weersomstandigheden, namelijk:

- Minimaal 2 uur na zonsopkomst
- Minimaal 2 uur voor zonsondergang
- Droog, geen neerslag
- Temperatuur boven 0 graden Celsius
- Windkracht <4 Beaufort

Om te voldoen aan een gewenningsperiode van 3 maanden worden de alternatieve kasten uiterlijk aan het einde van oktober 2018 geplaatst, waarbij de voorkeur naar eerdere plaatsing gaat. Het ongeschikt maken van de nesten kan dan eind januari/februari 2019 plaats vinden, voordat het broedseizoen aanbreekt. Aangezien huismussen tijdens vorstperiodes ook gebruik maken van hun nesten, worden de verblijfplaatsen niet ongeschikt gemaakt tijdens een periode van temperaturen onder de 0°C

Door in januari/februari 2019, voorafgaand aan de uitvoering van de werkzaamheden, de nestlocaties ongeschikt te maken, is uitgesloten dat de nestlocaties bij de start van de werkzaamheden bezet zijn. Met deze werkwijze wordt aan de zorgplicht voldaan.

Tabel 8.2 Globaal overzicht voor plaatsen kasten, gewenningsperiode en start werkzaamheden huismus

Planning huismus	2018						2019				
	jul	aug	sep	okt	nov	dec	jan	feb	mar	apr	mei
Uiterlijk plaatsen tijdelijke kasten				x							
Gewenningsperiode					x	x	x				
Ongeschikt maken nestlocaties							x				
Werkbare periode								x	x	x	x

8.4.3 Nestkast steenuil

Verblijfplaatsen van steenuilen kunnen het hele jaar gebruikt worden (BIJ12, 2017a). De meest kwetsbare periode in het jaar is de voorplantingsperiode. Deze loopt van begin februari tot en met eind juli. Werkzaamheden die betrekking hebben op de nestlocatie van de steenuilen moeten plaats vinden in de periode augustus tot en met januari.

Wanneer het plaatsen van de vervangende kasten uiterlijk in oktober plaats vindt, en men een gewenningsperiode van 3 maanden aanhoudt, zou de nestkast op het plangebied eind januari tijdelijk afgesloten kunnen worden. Dit is het buiten het broedseizoen en geeft de steenuilen ook voldoende tijd om een vervangende verblijfplaats te vinden voor het aanbreken van de winter of het aanbreken van het broedseizoen volgend jaar.

Door de steenuilenkast af te sluiten voor de aanvang van de werkzaamheden, wordt voorkomen dat het in gebruik raakt ten tijde van de werkzaamheden en wordt het verstoren van een broedgeval uitgesloten. Daarmee wordt met deze werkwijze aan de zorgplicht voldaan. Wanneer de werkzaamheden afgerond zijn, zal de kast weer toegankelijk gemaakt worden, waardoor de steenuil zowel de huidige, als de nieuw aangeboden nestkasten tot hun beschikking hebben.

Tabel 8.3 Globaal overzicht voor plaatsen kasten, gewenningsperiode en start werkzaamheden steenuil

Planning steenuil	2018			2019					
	okt	nov	dec	jan	feb	mar	apr	mei	
Uiterlijk plaatsen alternatieve kasten	x								
Gewenningsperiode		x	x	x					
Afsluiten nestlocatie				x					
Werkbare periode					x	x	x	x	
Heropenen nestlocatie									Na afronden werkzaamheden

8.5 Afhankelijkheid van derden

Bij de uitvoering van de tijdelijke en permanente maatregelen is Dura Vermeer gedeeltelijk afhankelijk van derden. De tijdelijke huismus- en vleermuiskasten worden op het terrein van Dura Vermeer geplaatst. De permanente kasten voor deze soorten worden in en/of aan het nieuw te bouwen gebouw van Dura Vermeer geplaatst. Het plaatsen van deze kasten wordt uitgevoerd door een aannemer. Door de werkzaamheden te laten begeleiden door een ecooloog, is correcte plaatsing van de tijdelijke en permanente voorzieningen gewaarborgd.

De nestkasten voor de steenuil worden niet op het terrein van Dura Vermeer geplaatst. Daarmee is Dura Vermeer afhankelijk van omwonenden voor plaatsing van de kasten. Deze activiteit wordt uitgevoerd in samenwerking met de Vereniging Agrarisch Natuur- en Landschapbeheer, Tieler- en Culemborger Waarden. Het netwerk van de VANL-TCW helpt bij het vergroten van de welwillendheid van omwonenden om een nestkast in hun tuin te accepteren. Daarnaast heeft de vereniging ervaring met het plaatsen van kasten in de omgeving en kennis van de regionale steenuilenpopulatie. Daarmee wordt gewaarborgd dat de plaatsing van de steenuilenkasten zo succesvol mogelijk gebeurt. De bewoners van twee woningen aan de Margrietstraat hebben ondertussen al aangegeven open te staan voor het plaatsen van steenuilenkasten in hun tuin.

Het ongeschikt maken van de verblijfplaatsen gebeurt niet zonder een ontheffing van het bevoegd gezag. Dura Vermeer is daarmee afhankelijk van de Provincie Gelderland om de werkzaamheden plaats te laten vinden. Ongeacht het resultaat van de ontheffingsaanvraag zullen de alternatieve verblijfplaatsen opgehangen worden.

8.6 Monitoring

Monitoring van het gebruik van de kasten is niet noodzakelijk, omdat aan negatieve resultaten van de monitoring geen waarde kan worden gehecht. Het niet in gebruik raken van de tijdelijke of permanente kasten kan te wijten zijn aan het verhuizen van vleermuizen naar andere verblijfplaatsen, en hoeft niet de inefficiëntie van de maatregel te betekenen. Monitoring wordt daarom niet uitgevoerd. De geringe omvang van de aangetroffen verblijfplaatsen leidt ook niet tot noodzaak van monitoring.

9 Onderbouwing belang en alternatieven

9.1 Belang

De ontwikkelingen dienen onderstaand belang:

- Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten (Wnb, artikel 3.8, lid 5.b.2)
- Het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid (Wnb, artikel 3.3, lid 4.b.1)

Bij het uitbreiden van het terrein, is de sloop van enkele panden niet te vermijden. De meest westelijke loods, die voor de boom met de steenuilenkast staat, bevat asbest in het dak en de windveren. Het is onmogelijk om de loods te sparen bij het verwijderen van de asbest. Het is ook geen optie om de asbest te laten zitten omdat daarmee een risico op blootstelling door de werknemers op de loer ligt. Ook de twee woningen op het uit te breiden terrein bevatten asbest, ditmaal in de schoorstenen.

Het uitbreiden van het bedrijventerrein zal tevens bijdragen aan het vergroten van de werkveiligheid van de werknemers. Het huidige terrein van Dura Vermeer is door de groei van het bedrijf te klein geworden om de veiligheid van werknemers te garanderen. Door een toename van de bedrijvigheid, maar het uitblijven van een toename van het beschikbare oppervlak, is het terrein te vol en onoverzichtelijk geworden. Met het uitbreiden van het bedrijventerrein van Dura Vermeer, kan deze heringedeeld worden. Bij de herindeling wordt het gebied dusdanig ingedeeld dat het aantal kruisbewegingen van werknemers te voet, in vrachtwagens en op vorkheftrucks drastisch verminderd wordt. Bij een vermindering van het aantal kruisbewegingen en het vergroten van de overzichtelijkheid van het terrein, neemt het risico op ongevallen voor de werknemers af.

Verder wordt met de herindeling van het bedrijventerrein zoveel mogelijk rekening gehouden met het LPG-vulpunt aan de Graaf Reinaldweg. De vulpunt en het LPG-reservoir grenzen aan de noordzijde aan het plangebied. Door de extra ruimte die beschikbaar komt door de uitbreiding van het terrein, kan het aantal mensen dat werkzaam is binnen de invloedssfeer van het LPG-tankstation, onder controle gehouden worden. Daarmee wordt het risico voor werknemers om slachtoffer te worden in het geval van een explosie, verminderd.

Door de betere doorstroming die ontstaat door het uitbreiden en herindelen van het Dura Vermeer terrein, zal de wachttijd van vrachtwagens die laden en lossen ook sterk verminderd worden. In de huidige situatie staan vrachtwagens regelmatige lange tijd te wachten met stationair draaiende motoren. Deze vrachtwagens maken vervolgens veel geluid, wat overlast veroorzaakt bij omwonenden en stoten CO₂ en fijnstof uit. Door het verbeteren van de doorstroming en het verminderen van de wachttijd, wordt de uitstoot van geluid, CO₂ en fijnstof verminderd. Blootstelling aan fijnstof vormt een groot risico op stoflongen voor werknemers en omwonenden. CO₂ is één van de belangrijkste aanjagers van klimaatverandering, wat op zijn beurt weer extreme weersomstandigheden en een verhoogde zeespiegel tot gevolg heeft.

Het verminderen van de uitstoot van deze twee schadelijke stoffen, vormt dus een groot belang voor het milieu en de volksgezondheid.

9.2 Locatie

Het terrein van Dura Vermeer is omsloten door wegen aan de zuid-, oost- en noordkant. Daardoor is de mogelijkheid voor uitbreiding beperkt tot de westzijde van het terrein, waar het huidig plangebied ligt. Alternatieven voor deze locatie zijn er niet.

9.3 Werkwijze

In de planning van de werkzaamheden wordt rekening gehouden met kwetsbare perioden. Door het treffen van maatregelen zijn te allen tijde voldoende geschikte verblijfplaatsen binnen het leefgebied van de lokale populatie huismussen, vleermuizen en steenuilen aanwezig. Er is ten aanzien van de werkwijze geen aanpak die gunstiger uitpakt voor de aanwezige (verblijfplaatsen van) huismussen, vleermuizen en steenuilen.

9.4 Planning

In de fasering van de werkzaamheden wordt rekening gehouden met de aanwezige beschermde diersoorten. Door de werkzaamheden uit te voeren buiten de kraamperiode van vleermuizen en te werken in de minst kwetsbare periode van huis en steenuil, worden de soorten zo veel mogelijk ontzien. Door ruim voor de start van de werkzaamheden de verblijfplaatsen ongeschikt te maken, is uitgesloten dat de dieren tijdens de werkzaamheden in de te slopen bebouwing en te kappen boom aanwezig zijn. Hiermee wordt invulling gegeven aan de zorgplicht.

Er wordt voldoende rekening gehouden met de kwetsbare perioden en bij het realiseren van alternatieve verblijfplaatsen wordt voldoende rekening gehouden met de gewenningsperiode. Er is geen planning mogelijk die gunstiger uitpakt voor de aanwezige (verblijfplaatsen van) huismussen, vleermuizen en steenuilen.

10 Referenties

BIJ12, 2017a. Kennisdocument Steenuil *Athene Noctua*, versie 1.0, juli 2017

BIJ12, 2017b. Kennisdocument Huismus *Passer domesticus*, versie 1.0, juli 2017

BIJ12, 2017c. Kennisdocument Ruige dwergvleermuis *Pipistrellus nathusii*, versie 1.0, juli 2017

BIJ12, 2017d. Kennisdocument Gierzwaluw *Apus Apus*, versie 1.0, juli 2017

BIJ12, 2017e. Kennisdocument Kerkuil *Tyto alba*, versie 1.0, juli 2017.

Bijlasma et. al. 2001, Algemene en schaarse broedvogels van Nederland (avifauna van Nederland 2). KNNV Uitgeverij.

Broekhuizen, S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters & J.C. Buys (redactie) 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. –Natuur in Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum insecten en anderen ongewervelde. Leiden.

Dietz, C., O von Helversen, D. Nill 2011. Vleermuizen; Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika. Tirion. Utrecht.

Eionet, 2018. European Topic Centre on Biological Diversity, Species assessments at Member State level:
<https://bd.eionet.europa.eu/article17/reports2012/species/report/?period=3&group=Mammals&country=NL®ion> geraadpleegd op 19-06-2018

Netwerk Groene Bureaus (NGB), 2013. Vleermuisprotocol 2013.

Salm, 2007. Het voorkomen van de huismus (*passer domesticus*), in relatie tot voedselaanbod, broedgelegenheid en mogelijkheid tot dekking tegen predatoren. Centrum voor Milieuwetenschappen Universiteit Leiden.

Sovon, 2018a. Soortpagina huismus: <https://www.sovon.nl/nl/soort/15910> geraadpleegd op 19-06-2018

Soon, 2018b. Soortpagina steenuil: <https://www.sovon.nl/nl/soort/7570> geraadpleegd op 19-06-2018

Tauw, 2016. Natuurtoets Dura Vermeer, Haaften. Rapportage met kenmerk R002-1240965JJA-rlk-V01, d.d. 31 augustus 2016

Tauw, 2017. Soortgericht onderzoeken Dura Vermeer te Haaften. Rapportage met kenmerk R006-1240965JNA-ibs-V01-NL, d.d. 29 september 2017

Wonders, 2014. Schatting populatiegrootte huismus en gierzwaluw in Amsterdam. Wageningen Universiteit.

Bijlage 1

Natuurtoets Dura Vermeer, Haaften

Natuurtoets
Dura Vermeer, Haaften

Concept, 31 augustus 2016

Natuurtoets

Dura Vermeer, Haaften

Onderzoek ten behoeve van Flora- en faunawet en
soortbescherming binnen de Wet Natuurbescherming

Concept

Kenmerk R002-1240965JJA-rlk-V01

Verantwoording

Titel	Natuurtoets Dura Vermeer, Haaften
Opdrachtgever	Dura Vermeer Materiaalservice BV
Projectleider	M.A. van Eck
Auteur(s)	J. Jansen MSc
Tweede lezer	V.J. Wisgerhof Msc
Uitvoering veldwerk	J. Jansen MSc
Projectnummer	1240965
Aantal pagina's	28 (exclusief bijlagen)
Datum	31 augustus 2016
Handtekening	Ontbreekt in verband met digitale verwerking. Dit rapport is aantoonbaar vrijgegeven.

Colofon

Tauw bv
BU Meten, Inspectie & Advies
Australiëlaan 5
Postbus 3015
3502 GA Utrecht
Telefoon +31 30 28 24 82 4

Dit document is eigendom van de opdrachtgever en mag door hem worden gebruikt voor het doel waarvoor het is vervaardigd met inachtneming van de rechten die voortvloeien uit de wetgeving op het gebied van het intellectuele eigendom. De auteursrechten van dit document blijven berusten bij Tauw. Kwaliteit en verbetering van product en proces hebben bij Tauw hoge prioriteit. Tauw hanteert daartoe een managementsysteem dat is gecertificeerd dan wel geaccrediteerd volgens:

- NEN-EN-ISO 9001

Concept

Kenmerk R002-1240965JJA-rlk-V01

Inhoud

Verantwoording en colofon	5
1 Inleiding.....	9
1.2.1 Huidige situatie	9
1.2.2 Natuurgebieden	12
1.2.3 Beoogde ontwikkeling	13
1.3 Werkwijze	14
1.4 Uitgangspunten	14
2 Toetsing Flora- en faunawet.....	14
2.1 Hoe beschermt de Flora- en faunawet soorten?	14
2.2 Wet natuurbescherming	15
2.3 Effecten op aanwezige soorten	15
2.3.1 Flora	15
2.3.2 Grondgebonden zoogdieren.....	16
2.3.3 Vleermuizen	17
2.3.4 Vogels	19
2.3.5 Herpetofauna en vissen	21
2.3.6 Ongewervelden	22
2.4 Doorkijk Wnb	23
2.5 Conclusies toetsing Flora- en faunawet	23
3 Conclusies en aanbevelingen	24
3.1 Inleiding	24
3.2 Flora- en faunawet	24
3.3 Wet natuurbescherming	25
3.4 Uitvoerbaarheid bestemmingsplan	25
3.4.1 Nader onderzoek en nieuw bestemmingsplan	25
3.4.2 Planning en vervolg.....	26
3.4.3 Geldigheid	26
4 Literatuur.....	26

Bijlage(n)

- 1 Overzicht van soorten die onder Ffw en Wnb verschillend zijn beschermd

Concept

Kenmerk R002-1240965JJA-rlk-V01

1 Inleiding

Dura Vermeer Materieelservice is van plan om hun bedrijfspanden uit te breiden op de naastgelegen percelen aan de Margrietstraat 9 in Haaften. Dit hoofdstuk bevat achtergrondinformatie over de relevante natuurwetgeving bij dit project, en de wijze van toetsing hieraan.

1.1 Doel

In opdracht van Dura Vermeer heeft Tauw onderzoek gedaan naar de consequenties van de natuurwetgeving voor de uitbreiding naar de naastgelegen percelen aan de Margrietstraat 9 in Haaften. De ontwikkeling kan alleen doorgaan als deze niet in strijd is met de natuurwetgeving, of als vanwege de natuurwetgeving de benodigde vergunningen en/of ontheffingen worden verleend.

In deze rapportage wordt antwoord gegeven op de volgende vragen:

- Welke natuurwetgeving is van belang?
- In hoeverre is de beoogde ontwikkeling (mogelijk) strijdig met deze wetgeving?
- Zijn maatregelen en/of een ontheffing nodig?
- Wat betekent dit voor de verdere planvorming en uitvoering?

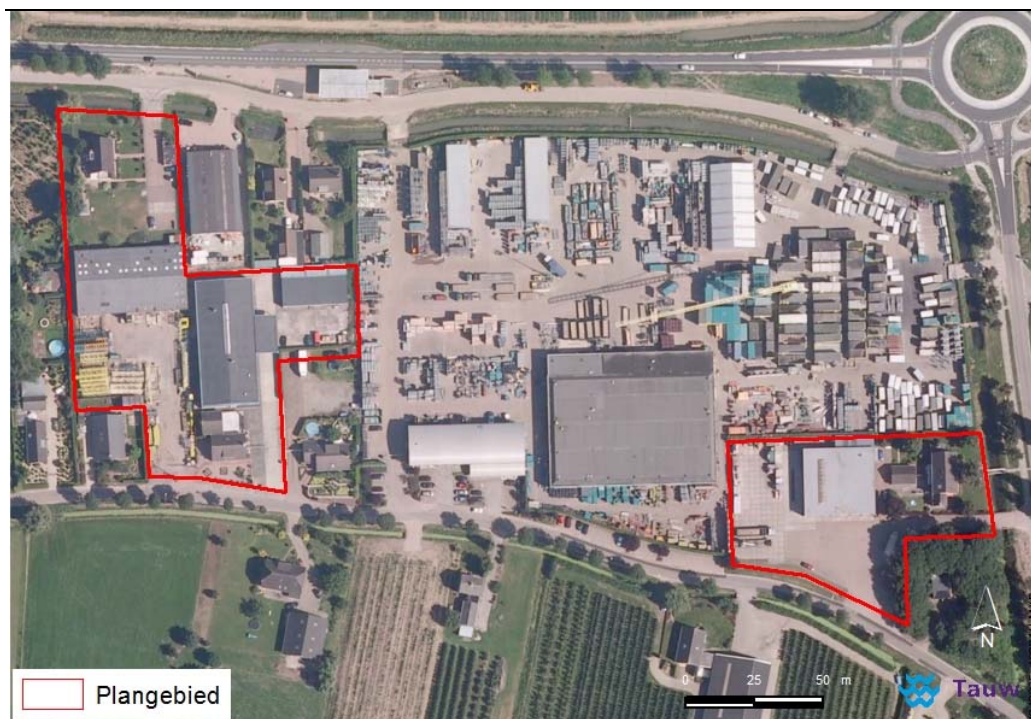
1.2 Wetgeving, situatie en beoogde ontwikkeling

1.2.1 Huidige situatie

Het beoogde plangebied ligt in het industriële gebied ten noorden van de woonkern van Haaften in de provincie Gelderland. Figuur 1.1 geeft de ligging van het plangebied weer, die uit een oostelijk en een westelijk deel bestaat. Binnen het plangebied bevinden zich vier woningen, waarvan twee aangrenzend aan elkaar op het oostelijke deel, en twee op het westelijke deel van het plangebied.

Concept

Kenmerk R002-1240965JJA-rlk-V01

Figuur 1.1 Ligging beide delen van het plangebied (globaal begrensd)

In het oostelijke deel bevindt zich nog een gebouw met daarin opslag van materiaal en trucks. Hieromheen is de omgeving bestraat. Tegen de Margrietstraat aan ligt nog een droge greppel die volledig begroeit is met voornamelijk riet en brandnetel. Aan de Marijkestraat ligt een watergang. Hierover loopt een brug die gesloopt wordt.

In het westelijke deel bevinden zich nog drie grote schuren met daaromheen verhard terrein. Deze schuren worden momenteel gebruikt voor opslag van materieel en als werkplaats. De twee buitenste schuren in dit deel worden mogelijk gesloopt. De middelste schuur zal worden gebruikt voor opslag van materieel.

In de figuren 1.2 en 1.3 zijn enkele foto's opgenomen van de huidige situatie van het plangebied.

Concept

Kenmerk R002-1240965JJA-rlk-V01

Figuur 1.2 Impressie oostelijke deel plangebied:

- Linksboven: terrein met woning ernaast
- Rechtsboven: foto binnen schuur links op kaart
- Linksmidden: woning vanaf terrein
- Rechtsmidden: schuur midden in oostelijke deel
- Linksonder: schuurtje rechts op kaart
- Rechtsonder: woning noorden

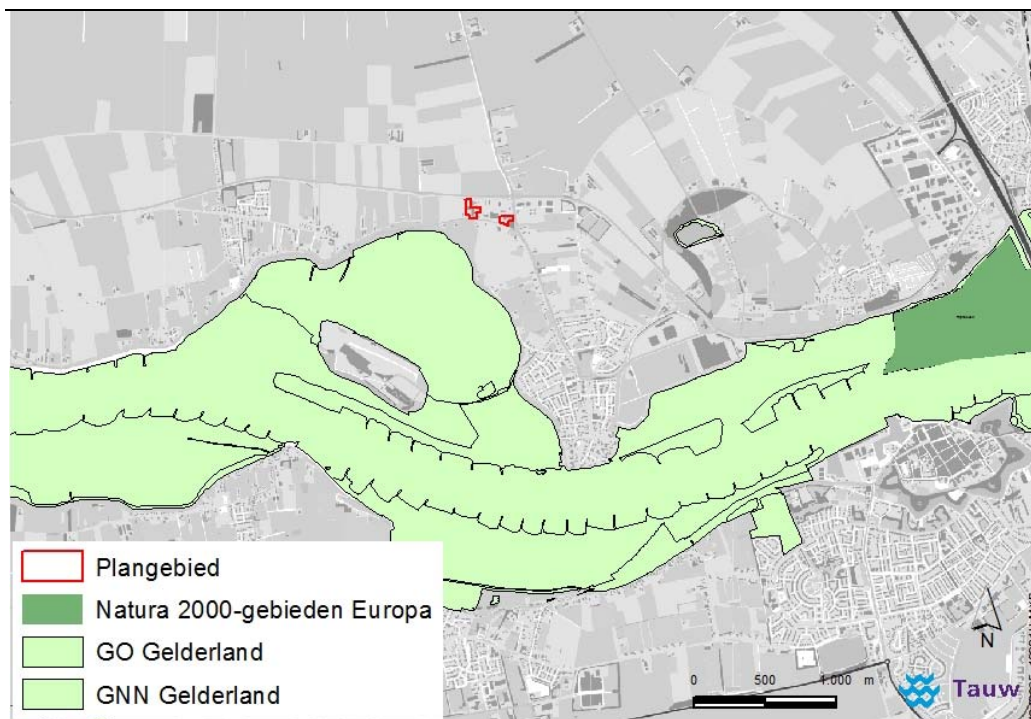

Figuur 1.3 Impressie westelijke deel plangebied

- Linksboven: twee woningen
- Rechtsboven en linksonder: schuur voor trucks en opslag
- Rechtsonder: smalle greppel in zuidelijke deel

1.2.2 Natuurgebieden

De afstand tot het meest nabije Natura 2000-gebied 'Rijntakken' bedraagt circa 2,8 kilometer. Er zijn geen beschermde natuurmonumenten die buiten Natura 2000-gebieden liggen in de regio van het plangebied. Het plangebied ligt op ongeveer 200 meter afstand van de Ecologische hoofdstructuur (EHS; tegenwoordig ook Natuurnetwerk Nederland genoemd). Gezien de ligging en het karakter van de ontwikkeling zijn effecten op Natura 2000-gebieden, beschermde natuurmonumenten en EHS uitgesloten. In figuur 1.4 is de ligging van de locatie ten opzichte van de beschermde natuurgebieden weergegeven.

Figuur 1.4 Ligging plangebied ten opzichte van beschermde natuurgebieden

Aangezien werkzaamheden na 1 januari 2017 plaats vinden is de nieuwe Wet Natuurbescherming van toepassing. Deze toetsing richt zich daarom naast de Flora- en faunawet (hierna: Ffw) ook op de Wnb. Beide wetten beschermen verschillende soorten dier- en plantensoorten. Een uitgebreide beschrijving van de relevante natuurwetgeving is opgenomen op de website van Tauw (www.tauw.nl/natuurwetgeving/flora-en-faunawetgeving).

1.2.3 Beoogde ontwikkeling

Een aantal aanwezige bedrijfswoningen en -gebouwen op de aan te kopen percelen wordt gesloopt. Dit betreffen alle woningen en schuren, behalve de middelste schuur in het westelijke deel. De sloop van de schuren en woningen in het westelijk deel van het plangebied is beoogd voor het najaar van 2017. De sloop van de schuren en woningen in het oostelijke deel vindt naar verwachting begin 2018 plaats. De smalle greppel in het zuiden van het oostelijk deel wordt hoogstwaarschijnlijk samen met deze werkzaamheden gedempt. Er wordt niet gewerkt in de watergang aangrenzend aan de Marijkeweg. Dit voornemen heeft tot gevolg dat er tijdelijk mogelijk verstoring plaatsvindt door licht of geluid bij de werkzaamheden.

1.3 Werkwijze

De mogelijke aanwezigheid van beschermde gebieden en/of beschermde soorten is in eerste instantie bepaald aan de hand van de volgende gegevens:

- Een veldbezoek op 11 augustus 2016
- Regionale en landelijke verspreidingsatlassen en -data

Op basis van verschillende literatuurbronnen is bekeken welke beschermde soorten in of in de omgeving van het plangebied voorkomen. Vervolgens is tijdens het veldbezoek gecontroleerd of de locatie voldoet aan de eisen die deze soorten aan hun leefomgeving stellen. Dit heeft geresulteerd in een overzicht van de soorten die daadwerkelijk in of nabij de planlocatie verwacht worden. De beoogde ontwikkeling wordt getoetst op negatieve effecten op deze soort(en).

1.4 Uitgangspunten

Bij de toetsing zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Het aantal gemotoriseerde voertuigbewegingen van en naar het plangebied wijzigt niet ten opzichte van de huidige situatie als gevolg van het voornemen
- De werkzaamheden worden overdag uitgevoerd. Wanneer toch gebruik gemaakt wordt van kunstmatige verlichting, dan wordt deze naar beneden gericht en wordt alleen het plangebied beschenen

2 Toetsing Flora- en faunawet

In dit hoofdstuk wordt antwoord gegeven op de vraag of plant- en diersoorten, beschermd door de Flora- en faunawet, door de beoogde activiteiten kunnen worden geschaad. Indien er schade op kan treden, dan wordt aangegeven of hiervoor aanvullende maatregelen en/of een ontheffing noodzakelijk is / zijn.

2.1 Hoe beschermt de Flora- en faunawet soorten?

De bescherming van inheemse dier- en plantensoorten is vastgelegd in de Flora- en faunawet (hierna Fw). De wet maakt onderscheid in vier categorieën beschermde soorten namelijk:

- Tabel 1-soorten: De meest algemene, niet bedreigde soorten. Voor deze soorten geldt een vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen, bestendig gebruik of bestendig beheer en onderhoud. Deze soorten worden in dit rapport niet specifiek benoemd
- Tabel 2-soorten: Beschermde soorten. Hiervoor geldt een vrijstelling bij bestendig gebruik of bestendig beheer en onderhoud wanneer wordt gehandeld volgens een geaccordeerde en door de initiatiefnemer onderschreven gedragscode

- Tabel 3-soorten: Strikt beschermde soorten bestaande uit de Habitatrichtlijnsoorten en een selectie van bedreigde soorten

De vierde categorie betreft de soortgroep vogels. Alle broedende vogels, hun broedplaatsen en de functionele omgeving van de broedplaatsen zijn beschermd. Tevens zijn rust- en verblijfplaatsen en de functionele omgeving van een aantal vogelsoorten jaarrond beschermd. Vogelsoorten met een jaarrond beschermde verblijfplaats zijn te verdelen in vijf categorieën: de nesten van vogelsoorten van categorie 1 tot en met 4 zijn in alle gevallen jaarrond beschermd, terwijl de nesten van categorie 5-soorten dat in principe alleen tijdens de broedperiode zijn. Bij de laatste categorie geldt echter dat wanneer 'zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden' dat rechtvaardigen, ook de nesten van categorie 5 soorten jaarrond beschermd kunnen zijn.

2.2 Wet natuurbescherming

De Flora- en faunawet zal op termijn overgaan in de nieuwe Wet natuurbescherming (Wnb). Op dit moment staat de inwerkingtreding van deze nieuwe wet gepland voor 1 januari 2017, maar deze datum kan mogelijk nog wijzigen.

Het wetsvoorstel dat recent door de Eerste Kamer is goedgekeurd, dient ter vervanging van de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en faunawet en de Boswet en heeft als doel te komen tot één integrale en vereenvoudigde regeling van de natuurbescherming. Hierbij is de Europese regelgeving als uitgangspunt genomen.

Vooraf in het kader van de soortbescherming (huidige Ffw) zijn er bepaalde veranderingen aanstaande die voor dit project belangrijk kunnen zijn. Een kleine 200 soorten die in de Ffw nog een beschermde status genieten, worden in de Wnb niet meer beschermd. Denk hierbij aan soorten als de rietorchis, kleine modderkruiper, rivierdonderpad en bittervoorn. Ook zijn er een kleine 100 soorten die nu nog niet beschermd zijn die in de Wnb wel beschermd gaan worden. Denk hierbij aan soorten als de wolf, diverse vlinders en libellen. Ook de tabel 1-soorten in de Ffw waar een vrijstellingsregeling voor is bij ruimtelijke ontwikkelingen zoals uw voornemen, worden in de Wnb op dezelfde wijze als alle andere soorten beschermd. Denk hierbij aan algemene soorten als de gewone pad, bruine kikker, konijn, egel en vos.

2.3 Effecten op aanwezige soorten

2.3.1 Flora

Flora- en faunawet

Op basis van verspreidingsgegevens kunnen de volgende beschermde plantensoorten in of nabij het plangebied voorkomen: steenbreekvaren, tongvaren, gele helmbloem, brede orchis, rietorchis, moeraswespenorchis, vleeskleurige orchis en veldsalie.

Bij het veldbezoek is gelet op de terreinkenmerken en de aanwezige soorten planten. Steenbreekvaren, tongvaren en gele helmbloem hebben oude en verweerde muren als standplaats. Deze habitats ontbreken binnen het plangebied. Het stedelijk karakter van het plangebied biedt evenmin geschikt habitat voor de overig genoemde soorten. De aanwezigheid van en negatieve effecten op (strikt) beschermde vaatplanten worden uitgesloten.

Wet natuurbescherming

Het plangebied biedt geen geschikt habitat voor soorten die nu onder de Flora- en faunawet nog niet beschermd zijn, maar dit in de Wnb wel worden. Negatieve effecten op beschermde planten die onder de Wnb beschermd worden, (aanvullend op de bovengenoemde Ffw-soorten) worden dan ook niet verwacht.

2.3.2 Grondgebonden zoogdieren

Flora- en faunawet

Op basis van verspreidingsgegevens kunnen bever en waterspitsmuis in of nabij het plangebied voorkomen (Douma et al. 2011). Vanwege het stedelijk karakter van het plangebied en het ontbreken van groot open water word het voorkomen van de bever niet verwacht. De watergang binnen het westelijke deel van het plangebied herbergt weinig water en is geheel begroeit. Dit biedt geen geschikt habitat voor een waterspitsmuis. De watergang grenzend aan de Marijkeweg wordt aan weerskanten gemaaid en biedt zodoende ook geen geschikt habitat. Steenmarter wordt niet verwacht op basis van verspreidingsgegevens. Het voorkomen van en negatieve effecten op verblijfplaatsen van grondgebonden zoogdieren zijn uitgesloten vanwege de ligging in een stedelijk gebied en het ontbreken van geschikt habitat.

Wet natuurbescherming

Op basis van de huidige wettekst komt onder de Wnb de huidige vrijstelling voor tabel-1 soorten te vervallen, zoals die nog geldend voor het konijn en diverse muizensoorten. Onder Wnb mag het leefgebied van deze soorten niet meer worden aangetast zonder een ontheffing. Een ontheffing voor deze soorten is niet nodig indien er tijdens de uitvoering van de werkzaamheden wederom een vrijstelling geldt voor deze soorten. Ten tijde van het schrijven van deze rapportage is een dergelijke vrijstelling nog niet opgesteld door het bevoegd gezag. De verwachting is dat deze wel in laatste maanden van 2016 openbaar worden gemaakt, en dus ten tijde van de uitvoering beschikbaar zijn.

Indien deze vrijstelling te zijner tijd (nog) niet beschikbaar is, dient een ontheffing van de Wnb voor deze soorten te worden aangevraagd. De Wnb biedt de mogelijkheid voor ontheffingen, mits voldaan wordt aan enkele voorwaarden. In onderstaande opsomming worden deze voorwaarden vermeld, en wordt beknopt beschreven waarom hiervan sprake is bij het voornemen:

- Sprake van wettelijk belang: het voornemen betreft een “ruimtelijke ingreep”, die staat onder de Wnb vermeld staat als wettelijke belang
- Alternatievenafweging: de vermelde soorten zijn dermate algemeen, dat op elke andere locatie voor het brandstofverkooppunt sprake zal zijn van aantasting van (algemene) soorten van de Wnb
- Mitigerende maatregelen:
 - Periodisering: door te werken buiten kwetsbare periode van de relevante soorten (zoals de voortplantingsperiode), wordt verstoring tot een minimum beperkt
 - Aanbieden alternatief leefgebied: in de omgeving is voldoende alternatief leefgebied aanwezig. Bovendien wordt door de verbreding van de oeverzones van de watergang langs de Industrieweg wordt de kwaliteit van huidig leefgebied verbeterd

Op basis van bovenstaande randvoorwaarden is het redelijkerwijs aannemelijk dat bij een eventuele ontheffing van de Wnb verkregen zal worden. Het voorkomen van Wnb-soorten in het plangebied vormt daarom geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van het voornemen.

2.3.3 Vleermuizen

Flora- en faunawet

Hoewel vleermuizen zoogdieren zijn, worden deze vanwege hun afwijkende eigenschappen als afzonderlijke groep behandeld. Op basis van verspreidingsgegevens kunnen de volgende vleermuissoorten in of nabij het plangebied voorkomen: laatvlieger, gewone dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, rosse vleermuis, tweekleurige vleermuis, baardvleermuis, franjestaart, watervleermuis en meervleermuis (Douma et al. 2011; NDFF 2016).

Verblijfplaatsen

De woningen binnen het plangebied hebben diverse open stootvoegen in de muur, die een geschikte doorgang bieden voor vleermuizen naar de spouwmuur van het gebouw. Ook hebben de twee schuren afgetimmerde gevels en daklijsten. Deze plekken zijn geschikt voor vaste verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuissoorten.

Gezien de hoogte van de gebouwen zijn verblijfplaatsen van tweekleurige vleermuis uitgesloten. Er zijn geen geschikte bomen binnen het plangebied die als verblijfplaats voor vleermuizen kunnen dienen. De stammen van deze bomen zijn hiervoor te gering van omvang, hebben geen gaten of ingescheurde takken, en ze vormen geen bosschage en/of bomenrij. Verblijfplaatsen van de rosse vleermuis en de watervleermuis zijn zodoende uitgesloten. In de direct omgeving van het plangebied zijn geen bossen of bosschages of ander kleinschalig landschap. Verblijfplaatsen van franjestaart en baardvleermuis zijn daardoor ook uitgesloten. In de omgeving van Haaften zijn geen veengronden die door meervleermuizen als jachtbiotoop kunnen worden gebruikt.

Concept

Kenmerk R002-1240965JJA-rlk-V01

Ook zijn er geen verblijfplaatsen bekend in deze regio van Nederland (Haarsma, 2011). Ook zijn er geen meldingen van meervleermuizen bekend in de regio. Het voorkomen van meervleermuis is zodoende uitgesloten. Ook van kleine dwergvleermuis zijn geen waarnemingen bekend in deze regio van Nederland.

De gebouwen zijn op basis van bovenstaande geschikt voor vleermuissoorten als winter-, kraam-, zomer- en paarverblijfplaatsen voor de volgende gebouwbewonende soorten (Korsten 2016; RvO 2014):

- Laatvlieger
- Gewone dwergvleermuis
- Ruige dwergvleermuis (exclusief kraamverblijfplaatsen)
- Gewone grootoorvleermuis (exclusief winterverblijfplaats)

Bovendien zijn op een bankje het terrein van Dura Vermeer bij de ingang van het kantoor sporen aangetroffen die mogelijk van vleermuizen zijn (zie figuur 2.1 en 2.3). Dit zou wijzen op de aanwezigheid van een verblijfplaats van vleermuizen in de gevels boven dit bankje. Dit pand behoort echter niet tot het plangebied.

Figuur 2.1 Mogelijke sporen van vleermuizen bij ingang kantoor Dura Vermeer

Foerageergebied

Er is binnen het plangebied geen sprake van (essentieel) foerageergebied. De bomen en de andere vegetatie in het plangebied is hier namelijk te gering van in omvang.

ConceptKenmerk R002-1240965JJA-rlk-V01

Vliegroutes

In het plangebied zijn geen lijnvormige landschapselementen die kunnen dienen als vliegroute.

Conclusie

Negatieve effecten op vleermuizen kunnen **niet** worden uitgesloten. Er dient nader onderzoek te worden gedaan naar het al dan niet voorkomen van verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuissoorten en de functie die het plangebied voor hen vervult.

Wet natuurbescherming

Met betrekking tot vleermuizen verandert er niets in de Wnb ten opzichte van de Ffw. Nadelige effecten op vleermuizen zijn onder de Wnb daarom dus ook **niet** uit te sluiten.

2.3.4 Vogels*Flora- en faunawet**Vogels met jaar rond beschermde nesten*

Op basis van verspreidingsgegevens kunnen de volgende jaarrond beschermde vogelsoorten in of nabij het plangebied voorkomen: gierzwaluw, huismus, kerkuil, ransuil, steenuil, ooievaar, buizerd, havik, wespandief, boomvalk, sperwer, roek en slechtvalk.

Op meerdere plekken van het terrein zijn braakballen gevonden (figuur 2.2 en 2.3). De schuren bieden geschikte ruimtes voor verblijfplaatsen van uilen. In de nok van de meest westelijke schuur in het westelijke deel heeft een verblijfplaats van een uil gezeten volgens omwonenden. Ook is er een uilenkast bij het huis ten noorden van deze schuur in de boom (zie figuur 2.3). Verblijfplaatsen van kerk- en steenuil zijn niet uit te sluiten. Er zijn ruimtes onder de eerste rij(en) dakpannen die geschikt zijn voor verblijfplaatsen van huismussen. De nok van het dak is geschikt als verblijfplaats voor gierzwaluwen. De woningen bieden geen geschikt habitat voor de kerkuil, steenuil, ooievaar en slechtvalk. Wel zijn de woningen geschikt voor verblijfplaatsen van gierzwaluwen en huismussen. Van de overig genoemde soorten zijn geen verblijfplaatsen aangetroffen in het plangebied. Wel moet hierbij vermeld worden dat de woning in het noordwestelijke deel van het plangebied alleen van de weg onderzocht is. Hierdoor konden de bomen op dit terrein niet geheel onderzocht worden op jaarrond beschermde nesten. Deze bomen moeten nog gecontroleerd worden vóórdat eventuele nader onderzoeken plaats moeten vinden in het voorjaar van 2017.

Algemene broedvogels

Dezelfde hierboven beschreven ruimtes, en daarnaast tuinen en omliggende begroeiing, kunnen ook gebruikt worden door algemene broedvogels zoals spreeuwen, merels of andere soorten. Zo is er tijdens het veldbezoek een mannetje torenvalk aangetroffen onder het dak van een schuur, maar er is geen verblijfplaats aangetroffen. Daarnaast zijn de vogelsoorten merel, houtduif, turkse tortelduif en witte kwikstaart aangetroffen.

Ook broedplaatsen van algemene vogelsoorten zijn beschermd op het moment dat deze actief in gebruik zijn. Negatieve effecten op broedgevallen worden voorkomen door de eventueel sloop- of renovatiewerkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren (van Dijk & Boele 2011). Het broedseizoen loopt ongeveer van medio maart tot medio juli. Ook buiten deze periode kunnen vogels tot broeden komen, en ook dan zijn deze broedgevallen beschermd.

Conclusie

Negatieve effecten op jaarrond beschermde nestplaatsen van gierzwaluwen, huismussen, steenuil en kerkuil kunnen **niet** worden uitgesloten. Er dient nader onderzoek te worden gedaan naar het al dan niet voorkomen van verblijfplaatsen van deze soorten. Ook moeten de bomen achter de meest noordwestelijke woning in het plangebied onderzocht worden op jaarrond beschermde nesten voor het voorjaar van 2017. Dan kunnen eventuele nader onderzoeken in het voorjaar van 2017 worden uitgevoerd.

Wet natuurbescherming

Met betrekking tot algemene broedvogels verandert er niets in de Wnb ten opzichte van de huidige Ffw. De verwachting is dat de huidige lijst van vogels met jaarrond beschermde nesten blijft gelden onder de Wnb.

Concept

Kenmerk R002-1240965JJA-rlk-V01

Figuur 2.2 Mogelijke verblijfplaatsen en sporen van uilen (rode cirkel is de locatie in de nok van de meest westelijke schuur)

2.3.5 Herpetofauna en vissen

Flora- en faunawet

In het plangebied is geen geschikt open water of andere voor (strikt) beschermde soorten amfibieën, reptielen en vissen geschikte biotopen aanwezig. De aanwezigheid van en negatieve effecten op beschermde amfibieën en reptielen wordt hierdoor uitgesloten.

Wet natuurbescherming

Vanwege het ontbreken van open water of ander geschikte biotopen is de situatie onder de Wnb hetzelfde voor dit voornemen. Wel kan er incidenteel een zwervende pad op het terrein aanwezig zijn. Bij het verwijderen van bouw materiaal en dergelijke moet er voorzichtig gewerkt worden. Eventuele dieren moeten de kans krijgen te vluchten of actief verplaatst worden naar een plek buiten de invloed van de werkzaamheden.

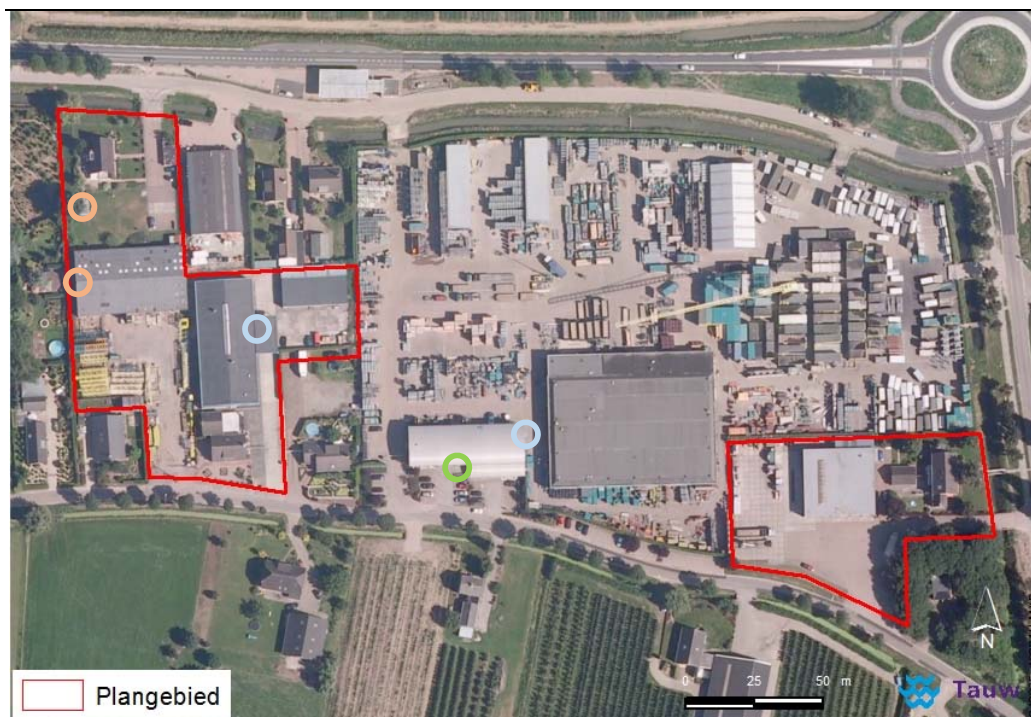
2.3.6 Ongewervelden

Flora- en faunawet

Diverse vlinders en libellen zijn in de Ffw beschermd. Ook zijn enkele kevers, weekdieren en een kreeftachtige beschermd. Volgens verspreidingsgegevens (Dijkstra et al. 2002; Bos et al. 2006; EIS-Nederland et al. 2007) komen binnen of nabij het plangebied de beschermde soort rivierrombout en platte schijfhoren voor. Vanwege het ontbreken van geschikt biotoop en open water in het plangebied wordt het voorkomen van deze soorten binnen het plangebied uitgesloten. Van de overige beschermde ongewervelde soorten zijn er evenmin waarnemingen in en nabij het plangebied. Bovendien ontbreekt het aan geschikt biotoop. De aanwezigheid van beschermde soorten ongewervelden is daarom uitgesloten.

Wet natuurbescherming

Vanwege het ontbreken van open water of ander geschikte specifieke biotopen worden negatieve effecten uitgesloten voor de ongewervelden beschermd onder de Wnb.

Figuur 2.3 Waarnemingen beschermde soorten of verblijfplaatsen. Sporen vleermuis (groene cirkel), braakballen uilen (blauwe cirkels), mogelijke verblijfplaatsen uilen (oranje cirkels)

2.4 Doorkijk Wnb

Onder de Wnb zijn enkele soorten beschermd die op dit moment geen of een lichte beschermingsstatus (tabel 1 van de Flora- en faunawet) hebben, en zijn enkele soorten die nu wel beschermd zijn dan niet langer beschermd. In dit onderzoek is rekening gehouden met de consequenties van de Wnb.

Naar verwachting zal er onder de Wnb een AMvB in werking treden met een lijst met soorten waarvoor een vrijstelling geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen zoals het voornemen. Ook is het onder de Wnb mogelijk om een ontheffing aan te vragen of volgens een door bevoegd gezag goedgekeurde gedragscode te werken. De huidige vastgestelde gedragscodes blijven geldig voor de periode waarvoor ze zijn vastgesteld, ook als intussen de Wnb van kracht gaat.

2.5 Conclusies toetsing Flora- en faunawet

In tabel 2.1 zijn de relevante soorten uit de Ffw opgenomen. Deze soorten komen mogelijk voor in en nabij het plangebied. Voor deze soorten is aangegeven of maatregelen, een ontheffing of nader onderzoek nodig is.

Tabel 2.1 Conclusies Flora- en faunawet

Soortgroep	Effecten	Nader onder- zoek?	Maatregel nodig?	Ontheffing nodig?	Consequenties Wnb?
<i>Flora</i>	Geen	Nee	Nee	Nee	Nee
<i>Zoogdieren</i>	Geen	Nee	Nee	Nee	Naar verwachting komt er een vrijstelling voor de Wnb-soorten die worden verwacht. Anders ontheffingsaanvraag of werken via gedragscode.
<i>Vleermuizen</i>	Mogelijk verblijfplaats gebouw-bewonende vleermuizen	Ja	Volgt uit nader onderzoek	Volgt uit nader onderzoek	Idem
<i>Broedvogels, tijdens broedseizoen</i>	Verschillende soorten	Nee	Ja werken buiten broedseizoen	Nee, mits maatregel	Idem

Soortgroep	Effecten	Nader onder- zoek?	Maatregel nodig?	Ontheffing nodig?	Consequenties Wnb?
<i>Broedvogels, jaarrond beschermd</i>	Mogelijk verblijfplaats en huismus, gierzwaluw, steenuil en kerkuil	Ja	Volgt uit nader onderzoek	Volgt uit nader onderzoek	Idem
<i>Amfibieën en reptielen</i>	Geen	Nee	Nee	Nee	Nee
<i>Vissen</i>	Geen	Nee	Nee	Nee	Nee
<i>Ongewervelden</i>	Geen	Nee	Nee	Nee	Nee

3 Conclusies en aanbevelingen

3.1 Inleiding

In opdracht van Dura Vermeer heeft Tauw onderzoek gedaan naar de consequenties van de natuurwetgeving voor uitbreiding naar naastgelegen percelen aan de Margrietstraat 9 in Haaften.

3.2 Flora- en faunawet

Negatieve effecten op enkele soortgroepen zijn niet uit te sluiten. Nader (veld)onderzoek naar de aanwezigheid van en het gebruik van de planlocatie door (strikt) beschermde soorten is daarom noodzakelijk ruim voorafgaande aan de sloop. Dit **nader onderzoek** zal moeten plaatsvinden naar de volgende beschermde soorten/ soortgroepen:

- **Vogels:** vaste verblijfplaatsen van **huismus, gierzwaluw, steenuil en kerkuil**
- **Vleermuizen:** winter-, kraam-, zomer- en paarverblijfplaatsen van:
 - Laatvlieger
 - Gewone dwergvleermuis
 - Ruige dwergvleermuis (exclusief kraamverblijfplaatsen)
 - Gewone grootoorvleermuis (exclusief winterverblijfplaats)

Daarnaast dient de volgende maatregel in acht genomen worden:

- Negatieve effecten op **broedende vogels** kunnen worden voorkomen door de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren (medio maart tot medio juli)

Ook moeten de **bomen rondom het meest noordwestelijke huis** binnen het plangebied onderzocht worden op **jaarrond beschermde nesten**. Deze locatie was niet toegankelijk bij het uitvoeren van de quickscan. Ons advies is om deze controle uit te voeren samen met de najaarsbezoeken voor vleermuizen in 2016 zodat eventuele nader onderzoeken voor jaarrond beschermde nesten kunnen worden ingepland in het voorjaar van 2017.

Het uitgangspunt van de Ffw is 'Nee, tenzij'. Dit betekent dat alles wat schadelijk is voor bedreigde soorten verboden is (www.overheid.nl). Het uitsluiten van effecten is alleen mogelijk op basis van voldoende en actuele gegevens. In dit geval zijn negatieve effecten op soorten mogelijk zodat nader onderzoek naar hun aanwezigheid noodzakelijk is voor uitvoering van het plan. Ook bij het aanvragen van een eventuele ontheffing of indienen van een mitigatieplan dient de aanwezigheid van de betreffende soort aangetoond te worden. Hierbij geldt een omgekeerde bewijslast waarbij de initiatiefnemer verantwoordelijkheid draagt.

3.3 Wet natuurbescherming

Diverse zoogdieren waar onder de Ffw nog een vrijstelling voor geldt (zogenaamde tabel 1-soorten) en die wel (potentieel) in het plangebied voorkomen, zijn wel beschermd onder de Wnb. Naar verwachting komt er onder de Wnb een vrijstelling voor deze soorten bij ruimtelijke ontwikkelingen zoals het voornemen. Mocht dit niet het geval zijn dan kan er een ontheffing aangevraagd worden. In deze rapportage is per relevante soort(groep) onderbouwd dat redelijkerwijs verwacht wordt dat aan de voorwaarden kan worden voldaan op basis waarvan een Wnb-ontheffing verleend kan worden. Op basis daarvan kan geconcludeerd worden dat ook de Wnb geen belemmering vormt voor de uitvoering van het bestemmingsplan.

Indien bovengenoemde vrijstelling niet per 1 januari 2017 beschikbaar is, is alsnog nader onderzoek nodig naar de volgende Wnb-soorten: haas, konijn en egel.

3.4 Uitvoerbaarheid bestemmingsplan

3.4.1 Nader onderzoek en nieuw bestemmingsplan

Er dient nader onderzoek plaats te vinden naar het voorkomen en/of gebruik van het plangebied door beschermde diersoorten van de Flora- en faunawet, en mogelijk ook van de Wnb. Indien deze worden aangetroffen dienen er maatregelen getroffen te worden om negatieve effecten op de gunstige staat van instandhouding van deze diersoorten uit te sluiten. Hiervoor dient dan een ontheffing te worden aangevraagd bij Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. Op basis van de verwachte soorten en mogelijkheden voor het treffen van maatregelen wordt verwacht dat een dergelijke ontheffing verleend wordt. Het plan is daarmee 'redelijkerwijs uitvoerbaar'.

3.4.2 Planning en vervolg

Het aanvragen van een ontheffing of het laten goedkeuren van het mitigatieplan én het uitvoeren van de maatregelen van de ontheffing of het mitigatieplan dienen vóór aanvang van de werkzaamheden afgerond te zijn. Bij formele ontheffingsaanvragen dient rekening gehouden te worden met een proceduretijd die kan oplopen tot meerdere maanden. In de uitvoeringsfase moet een goedgekeurd mitigatieplan of een ontheffing daadwerkelijk in bezit zijn. Wel kunnen, los daarvan, de overige ruimtelijke vergunning- en planprocedures doorgang vinden omdat het plan als redelijkerwijs uitvoerbaar bestempeld kan worden.

3.4.3 Geldigheid

Afhankelijk van de tijd tussen onderliggend onderzoek en de sloop van gebouwen, kan een actualiserend of aanvullend onderzoek noodzakelijk zijn naar de aanwezigheid van beschermde planten- en diersoorten. Met name bij het in onbruik raken van grond en/of bebouwing is de kans op (nieuw)vestiging van beschermde soorten aanwezig. De conclusies van dit onderzoek zijn daarom hooguit enkele jaren geldig.

4 Literatuur

Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff & de Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland. Verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Broekhuizen S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk & J.B.M. Thissen, 1992. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft, 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Dijkstra, K.D. B., V.J. Kalkman, R. Ketelaar & M.J.T. van der Weide, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

van Dobben, H.F., R. Bobbink, D. Bal & A. van Hinsberg, 2012. Overzicht van kritische depositiewaarden voor stikstof, toegepast op habitattypen en leefgebieden van Natura 2000. Alterra-rapport 2397, Wageningen.

ConceptKenmerk R002-1240965JJA-rlk-V01

EIS-Nederland, de Vlinderstichting & de Nederlandse vereniging voor Libellenstudie, 2007. Waarnemingenverslag 2007. Dagvlinders, libellen en sprinkhanen. European Invertebrate Survey - Nederland, de Vlinderstichting & de Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie.

Gmelig Meyling, A.W. & A. Boesveld, 2008. Inhaalslag verspreidingsonderzoek mollusken van de Europese Habitatrichtlijn. Resultaten van het inventarisatiejaar 2007, De Platte schijfhoren *Anisus vorticulus*. Stichting Anemoon.

Herder J.E., A. van Diepenbeek & R.C.M. Creemers, 2009. Verspreidingsonderzoek reptielen en amfibieën 2008. Rapport 2009-03. Stichting RAVON, Nijmegen.

Hustings F., C. Borggreve, C. van Turnhout & J. Thissen, 2004. Basisrapport voor de Rode Lijst Vogels volgens Nederlandse en IUCN-criteria. SOVON-onderzoeksrapport 2004/13. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen.

Limpens H., K. Mostert & W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Ministeries van LNV en VROM & de provincies, 2007. Spelregels EHS. Spelregels voor ruimtelijke ontwikkelingen in de EHS. Een gezamenlijke uitwerking van rijk en provincies.

SOVON Vogelonderzoek Nederland, 2002. Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998-2000. Nederlandse Fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

Struijk, R.P.J.H., J. Kranenbarg & A. de Bruin, 2010. Verspreidingsonderzoek vissen 2009. Stichting RAVON, Nijmegen.

Concept

Kenmerk R002-1240965JJA-rlk-V01

Bijlage

1

Overzicht van soorten die onder Ffw en Wnb verschillend zijn beschermd

Soortgroep	Soort	Ffw tabel	Wnb
Planten	Aardaker	1	Niet beschermd
Planten	Akkerklokje	1	Niet beschermd
Planten	Brede wespenorchis	1	Niet beschermd
Planten	Breed klokje	1	Niet beschermd
Planten	Gewone dotterbloem	1	Niet beschermd
Planten	Gewone vogelmelk	1	Niet beschermd
Planten	Grasklokje	1	Niet beschermd
Planten	Grote kaardebol	1	Niet beschermd
Planten	Kleine maagdenpalm	1	Niet beschermd
Planten	Knikkende vogelmelk	1	Niet beschermd
Planten	Koningsvaren	1	Niet beschermd
Planten	Slanke sleutelbloem	1	Niet beschermd
Planten	Zwanenbloem	1	Niet beschermd
Planten	Aangebrande orchis	2	Niet beschermd
Planten	Aapjesorchis	2	Niet beschermd
Planten	Beenbreek	2	Niet beschermd
Planten	Bergklokje	2	Niet beschermd
Planten	Bijenorchis	2	Niet beschermd
Planten	Blauwe zeedistel	2	Niet beschermd
Planten	Bleek bosvogeltje	2	Niet beschermd
Planten	Bosorchis	2	Niet beschermd
Planten	Brede orchis	2	Niet beschermd
Planten	Daslook	2	Niet beschermd
Planten	Duitse gentiaan	2	Niet beschermd
Planten	Gele helmbloem	2	Niet beschermd
Planten	Gevlekte orchis	2	Niet beschermd
Planten	Grote keverorchis	2	Niet beschermd
Planten	Grote muggenorchis	2	Niet beschermd
Planten	Gulden sleutelbloem	2	Niet beschermd
Planten	Harlekijn	2	Niet beschermd
Planten	Herfstschroeforchis	2	Niet beschermd
Planten	Herfsttijloos	2	Niet beschermd
Planten	Hondskruid	2	Niet beschermd
Planten	Jeneverbes	2	Niet beschermd
Planten	Klein glaskruid	2	Niet beschermd
Planten	Kleine keverorchis	2	Niet beschermd
Planten	Kleine zonnedauw	2	Niet beschermd
Planten	Klokjesgentiaan	2	Niet beschermd
Planten	Koraalwortel	2	Niet beschermd
Planten	Kruisbladgentiaan	2	Niet beschermd

Soortgroep	Soort	Ffw tabel	Wnb
Planten	Lange ereprijs	2	Niet beschermd
Planten	Mannetjesorchis	2	Niet beschermd
Planten	Maretak	2	Niet beschermd
Planten	Moeraswespenorchis	2	Niet beschermd
Planten	Parnassia	2	Niet beschermd
Planten	Poppenorchis	2	Niet beschermd
Planten	Prachtklokje	2	Niet beschermd
Planten	Purperorchis	2	Niet beschermd
Planten	Rapunzelklokje	2	Niet beschermd
Planten	Rechte driehoeksvaren	2	Niet beschermd
Planten	Rietorchis	2	Niet beschermd
Planten	Ronde zonnedauw	2	Niet beschermd
Planten	Rood bosvogeltje	2	Niet beschermd
Planten	Ruig klokje	2	Niet beschermd
Planten	Slanke gentiaan	2	Niet beschermd
Planten	Soldaatje	2	Niet beschermd
Planten	Spaanse ruiter	2	Niet beschermd
Planten	Spindotterbloem	2	Niet beschermd
Planten	Steenanjer	2	Niet beschermd
Planten	Steenbreekvaren	2	Niet beschermd
Planten	Stengelloze sleutelbloem	2	Niet beschermd
Planten	Stengelomvattend havikskruid	2	Niet beschermd
Planten	Stijf hardgras	2	Niet beschermd
Planten	Tongvaren	2	Niet beschermd
Planten	Valkruid	2	Niet beschermd
Planten	Veenmosorchis	2	Niet beschermd
Planten	Veldgentiaan	2	Niet beschermd
Planten	Veldsalie	2	Niet beschermd
Planten	Vleeskleurige orchis	2	Niet beschermd
Planten	Vogelnestje	2	Niet beschermd
Planten	Voorjaarsadonis	2	Niet beschermd
Planten	Wantsenorchis	2	Niet beschermd
Planten	Waterdrieblad	2	Niet beschermd
Planten	Weideklokje	2	Niet beschermd
Planten	Welriekende nachtorchis	2	Niet beschermd
Planten	Wilde gagel	2	Niet beschermd
Planten	Wilde kievitsbloem	2	Niet beschermd
Planten	Wilde marjolein	2	Niet beschermd
Planten	Wit bosvogeltje	2	Niet beschermd
Planten	Witte muggenorchis	2	Niet beschermd

Soortgroep	Soort	Ffw tabel	Wnb
Planten	Zomerklokje	2	Niet beschermd
Planten	Zwartsteel	2	Niet beschermd
Mieren	Behaarde bosmier	1	Niet beschermd
Mieren	Kale bosmier	1	Niet beschermd
Mieren	Stronkmier	1	Niet beschermd
Mieren	Zwartrugbosmier	1	Niet beschermd
Vissen	Adderzeenaald	2	Niet beschermd
Vissen	Baillon's lipvis	2	Niet beschermd
Vissen	Blauwe haai	2	Niet beschermd
Vissen	Blauwkeeltje	2	Niet beschermd
Vissen	Blonde rog	2	Niet beschermd
Vissen	Bokvis	2	Niet beschermd
Vissen	Botervis	2	Niet beschermd
Vissen	Braam	2	Niet beschermd
Vissen	Brakwatergrondel	2	Niet beschermd
Vissen	Dikkopje	2	Niet beschermd
Vissen	Dikrugtong	2	Niet beschermd
Vissen	Driedradige meun	2	Niet beschermd
Vissen	Dwergbolke	2	Niet beschermd
Vissen	Dwergbot	2	Niet beschermd
Vissen	Engelse poot	2	Niet beschermd
Vissen	Evervis	2	Niet beschermd
Vissen	Franse tong	2	Niet beschermd
Vissen	Gaffelmakreel	2	Niet beschermd
Vissen	Gehoornde slijmvis	2	Niet beschermd
Vissen	Gemarmerde sidderrog	2	Niet beschermd
Vissen	Gestreepte bokvis	2	Niet beschermd
Vissen	Gestreepte lipvis	2	Niet beschermd
Vissen	Gestreepte poot	2	Niet beschermd
Vissen	Gevlekte gladde haai	2	Niet beschermd
Vissen	Gevlekte griet	2	Niet beschermd
Vissen	Gevlekte lipvis	2	Niet beschermd
Vissen	Gevlekte pitvis	2	Niet beschermd
Vissen	Glasgrondel	2	Niet beschermd
Vissen	Golfrog	2	Niet beschermd
Vissen	Goudharder	2	Niet beschermd
Vissen	Groene zeedonderpad	2	Niet beschermd
Vissen	Groenlandse haai	2	Niet beschermd
Vissen	Grote koorbaarvis	2	Niet beschermd
Vissen	Grote zeenaald	2	Niet beschermd

Soortgroep	Soort	Ffw tabel	Wnb
Vissen	Harnasmannetje	2	Niet beschermd
Vissen	Hondshaai	2	Niet beschermd
Vissen	IJslandse bandvis	2	Niet beschermd
Vissen	Kathai	2	Niet beschermd
Vissen	Kleine modderkruiper	2	Niet beschermd
Vissen	Kleine pieterman	2	Niet beschermd
Vissen	Kleine roodbaars	2	Niet beschermd
Vissen	Kleine slakdolf	2	Niet beschermd
Vissen	Kleine wormzeenaald	2	Niet beschermd
Vissen	Kleine zeenaald	2	Niet beschermd
Vissen	Kleine zilversmelt	2	Niet beschermd
Vissen	Kleinoogrog	2	Niet beschermd
Vissen	Kleurige grondel	2	Niet beschermd
Vissen	Kliplipvis	2	Niet beschermd
Vissen	Koekoeksrog	2	Niet beschermd
Vissen	Kristalgrondel	2	Niet beschermd
Vissen	Lichtend sprotje	2	Niet beschermd
Vissen	Lozano's grondel	2	Niet beschermd
Vissen	Maanvis	2	Niet beschermd
Vissen	Makreelgeep	2	Niet beschermd
Vissen	Murray's zeedonderpad	2	Niet beschermd
Vissen	Noorse grondel	2	Niet beschermd
Vissen	Noorse meun	2	Niet beschermd
Vissen	Ombervis	2	Niet beschermd
Vissen	Paganelgrondel	2	Niet beschermd
Vissen	Parelvis	2	Niet beschermd
Vissen	Pitvis	2	Niet beschermd
Vissen	Rasterpitvis	2	Niet beschermd
Vissen	Reuzenhaai	2	Niet beschermd
Vissen	Rivierdonderpad	2	Niet beschermd
Vissen	Rode zeebrasem	2	Niet beschermd
Vissen	Schorpioengrondel	2	Niet beschermd
Vissen	Schurftvis	2	Niet beschermd
Vissen	Sidderrog	2	Niet beschermd
Vissen	Slakdolf	2	Niet beschermd
Vissen	Slijmprik	2	Niet beschermd
Vissen	Slijmvis	2	Niet beschermd
Vissen	Snipvis	2	Niet beschermd
Vissen	Spaanse makreel	2	Niet beschermd
Vissen	Spaanse zeebrasem	2	Niet beschermd

Soortgroep	Soort	Ffw tabel	Wnb
Vissen	Sterrog	2	Niet beschermd
Vissen	Trekkervis	2	Niet beschermd
Vissen	Trompetterzeenaald	2	Niet beschermd
Vissen	Vierdradige meun	2	Niet beschermd
Vissen	Vorskwab	2	Niet beschermd
Vissen	Zee-engel	2	Niet beschermd
Vissen	Zeepaardje	2	Niet beschermd
Vissen	Zeestekelbaars	2	Niet beschermd
Vissen	Zuignapvis	2	Niet beschermd
Vissen	Zwaardvis	2	Niet beschermd
Vissen	Zwarte grondel	2	Niet beschermd
Vissen	Zwarte haai	2	Niet beschermd
Vissen	Zwarte vis	2	Niet beschermd
Vissen	Zwartooglipvis	2	Niet beschermd
Vissen	Bittervoorn	3	Niet beschermd
Vlinders	Vals heideblauwtje	2	Niet beschermd
Vlinders	Dwergblauwtje	3	Niet beschermd
Vlinders	Dwergdikkopje	3	Niet beschermd
Vlinders	Groot geaderd witje	3	Niet beschermd
Vlinders	Grote ijsvogelvinder	3	Niet beschermd
Vlinders	Heideblauwtje	3	Niet beschermd
Vlinders	Kalkgraslanddikkopje	3	Niet beschermd
Vlinders	Keizersmantel	3	Niet beschermd
Vlinders	Klaverblauwtje	3	Niet beschermd
Vlinders	Purperstreeparmoervlinder	3	Niet beschermd
Vlinders	Rode vuurvinder	3	Niet beschermd
Vlinders	Rouwmantel	3	Niet beschermd
Vlinders	Tweekleurig hooibeestje	3	Niet beschermd
Vlinders	Zilvervlek	3	Niet beschermd
Weekdieren	Wijngaardslak	1	Niet beschermd
Zeezoogdieren	Klapmuts	2	Niet beschermd
Zeezoogdieren	Ringelrob	2	Niet beschermd
Zeezoogdieren	Zadelrob	2	Niet beschermd
Zoogdieren	Mol	1	Niet beschermd
Haften	Oeveraas	Niet beschermd	3.5.1
Planten	Geel schorpioenmos	Niet beschermd	3.5.5
Planten	Kleine vlotvaren	Niet beschermd	3.5.5
Planten	Liggende raket	Niet beschermd	3.5.5
Planten	Tonghaarmuts	Niet beschermd	3.5.5

Soortgroep	Soort	Ffw tabel	Wnb
Planten	Waternote	Niet beschermd	3.5.5
Planten	Akkerboterbloem	Niet beschermd	3.10.1.c
Planten	Akkerdoornzaad	Niet beschermd	3.10.1.c
Planten	Akkerogentroost	Niet beschermd	3.10.1.c
Planten	Beklierde ogentroost	Niet beschermd	3.10.1.c
Planten	Berggamander	Niet beschermd	3.10.1.c
Planten	Blauw guichelheil	Niet beschermd	3.10.1.c
Planten	Bosboterbloem	Niet beschermd	3.10.1.c
Planten	Bosdravik	Niet beschermd	3.10.1.c
Planten	Brave hendrik	Niet beschermd	3.10.1.c
Planten	Brede wolfsmelk	Niet beschermd	3.10.1.c
Planten	Breed wollegras	Niet beschermd	3.10.1.c
Planten	Dreps	Niet beschermd	3.10.1.c
Planten	Echte gamander	Niet beschermd	3.10.1.c
Planten	Geploide vrouwenmantel	Niet beschermd	3.10.1.c
Planten	Getande veldsla	Niet beschermd	3.10.1.c
Planten	Gevlekt zonneroosje	Niet beschermd	3.10.1.c
Planten	Glad biggenkruid	Niet beschermd	3.10.1.c
Planten	Gladde zegge	Niet beschermd	3.10.1.c
Planten	Groot spiegelklokje	Niet beschermd	3.10.1.c
Planten	Grote bosaardbei	Niet beschermd	3.10.1.c
Planten	Grote leeuwenklauw	Niet beschermd	3.10.1.c
Planten	Kalkboterbloem	Niet beschermd	3.10.1.c
Planten	Kalketrip	Niet beschermd	3.10.1.c
Planten	Kartuizeranjer	Niet beschermd	3.10.1.c
Planten	Karwijselie	Niet beschermd	3.10.1.c
Planten	Kleine ereprijs	Niet beschermd	3.10.1.c
Planten	Kleine Schorseneer	Niet beschermd	3.10.1.c
Planten	Kleine wolfsmelk	Niet beschermd	3.10.1.c
Planten	Knollathyrus	Niet beschermd	3.10.1.c
Planten	Knolspirea	Niet beschermd	3.10.1.c
Planten	Korensla	Niet beschermd	3.10.1.c
Planten	Kranskarwij	Niet beschermd	3.10.1.c
Planten	Kruiptijm	Niet beschermd	3.10.1.c
Planten	Liggende ereprijs	Niet beschermd	3.10.1.c
Planten	Moerasgamander	Niet beschermd	3.10.1.c
Planten	Naakte lathyrus	Niet beschermd	3.10.1.c
Planten	Naaldenkervel	Niet beschermd	3.10.1.c
Planten	Roggelelie	Niet beschermd	3.10.1.c
Planten	Rood peperboompje	Niet beschermd	3.10.1.c

Soortgroep	Soort	Ffw tabel	Wnb
Planten	Rozenkransje	Niet beschermd	3.10.1.c
Planten	Ruw parelzaad	Niet beschermd	3.10.1.c
Planten	Scherpkruid	Niet beschermd	3.10.1.c
Planten	Schubzegge	Niet beschermd	3.10.1.c
Planten	Smalle raai	Niet beschermd	3.10.1.c
Planten	Spits havikskruid	Niet beschermd	3.10.1.c
Planten	Steenbraam	Niet beschermd	3.10.1.c
Planten	Stijve wolfsmelk	Niet beschermd	3.10.1.c
Planten	Stofzaad	Niet beschermd	3.10.1.c
Planten	Tengere distel	Niet beschermd	3.10.1.c
Planten	Tengere veldmuur	Niet beschermd	3.10.1.c
Planten	Trosgamander	Niet beschermd	3.10.1.c
Planten	Veenbloembies	Niet beschermd	3.10.1.c
Planten	Vroege ereprijs	Niet beschermd	3.10.1.c
Planten	Wilde averuit	Niet beschermd	3.10.1.c
Planten	Wilde ridderspoor	Niet beschermd	3.10.1.c
Planten	Wilde weit	Niet beschermd	3.10.1.c
Planten	Wolfskers	Niet beschermd	3.10.1.c
Planten	Zandwolfsmelk	Niet beschermd	3.10.1.c
Planten	Zweedse kornoelje	Niet beschermd	3.10.1.c
Libellen	Mercurwaterjuffer	Niet beschermd	3.5.1
Libellen	Beekrombout	Niet beschermd	3.10.1.a
Libellen	Bosbeekjuffer	Niet beschermd	3.10.1.a
Libellen	Donkere waterjuffer	Niet beschermd	3.10.1.a
Libellen	Gevlekte glanslibel	Niet beschermd	3.10.1.a
Libellen	Gewone bronlibel	Niet beschermd	3.10.1.a
Libellen	Hoogveenglanslibel	Niet beschermd	3.10.1.a
Libellen	Kempense heidelibel	Niet beschermd	3.10.1.a
Libellen	Speerwaterjuffer	Niet beschermd	3.10.1.a
Vissen	Kwabaal	Niet beschermd	3.10.1.a
Vlinders	Apollovlinder	Niet beschermd	3.5.1
Vlinders	Boszandoog	Niet beschermd	3.5.1
Vlinders	Teunisbloempijlstaart	Niet beschermd	3.5.1
Vlinders	Aardbeivlinder	Niet beschermd	3.10.1.a
Vlinders	Bruine eikepage	Niet beschermd	3.10.1.a
Vlinders	Duinparelmoervlinder	Niet beschermd	3.10.1.a
Vlinders	Gentiaanblauwtje	Niet beschermd	3.10.1.a
Vlinders	Grote parelmoervlinder	Niet beschermd	3.10.1.a
Vlinders	Grote vos	Niet beschermd	3.10.1.a
Vlinders	Grote weerschijnvlinder	Niet beschermd	3.10.1.a

Soortgroep	Soort	Ffw tabel	Wnb
Vlinders	Kleine heivlinder	Niet beschermd	3.10.1.a
Vlinders	Kleine ijsvogelvlinder	Niet beschermd	3.10.1.a
Vlinders	Kommavlinder	Niet beschermd	3.10.1.a
Vlinders	Sleedoormpage	Niet beschermd	3.10.1.a
Vlinders	Spiegeldikkopje	Niet beschermd	3.10.1.a
Vlinders	Veenbesblauwtje	Niet beschermd	3.10.1.a
Vlinders	Zilveren maan	Niet beschermd	3.10.1.a
Zoogdieren	Wolf	Niet beschermd	3.5.1
Zoogdieren	Molmuis	Niet beschermd	3.10.1.a
Amfibieën	Bastaardkikker	1	3.10.1.a
Amfibieën	Bruine kikker	1	3.10.1.a
Amfibieën	Gewone pad	1	3.10.1.a
Amfibieën	Kleine watersalamander	1	3.10.1.a
Amfibieën	Meerkikker	1	3.10.1.a
Zoogdieren	Aardmuis	1	3.10.1.a
Zoogdieren	Bosmuis	1	3.10.1.a
Zoogdieren	Bunzing	1	3.10.1.a
Zoogdieren	Dwergmuis	1	3.10.1.a
Zoogdieren	Dwergspitsmuis	1	3.10.1.a
Zoogdieren	Egel	1	3.10.1.a
Zoogdieren	Gewone bosspitsmuis	1	3.10.1.a
Zoogdieren	Haas	1	3.10.1.a
Zoogdieren	Hermelijn	1	3.10.1.a
Zoogdieren	Huisspitsmuis	1	3.10.1.a
Zoogdieren	Konijn	1	3.10.1.a
Zoogdieren	Ondergrondse woelmuis	1	3.10.1.a
Zoogdieren	Ree	1	3.10.1.a
Zoogdieren	Rosse woelmuis	1	3.10.1.a
Zoogdieren	Tweekleurige bosspitsmuis	1	3.10.1.a
Zoogdieren	Veldmuis	1	3.10.1.a
Zoogdieren	Vos	1	3.10.1.a
Zoogdieren	Wezel	1	3.10.1.a
Zoogdieren	Woelrat	1	3.10.1.a

Bijlage 2

Soortgerichte onderzoeken Dura Vermeer te Haaften

Soortgerichte onderzoeken Dura Vermeer te Haaften

7 augustus 2018

Soortgerichte onderzoeken Dura Vermeer te Haaften

Onderzoek naar het voorkomen van vogels en vleermuizen

Verantwoording

Titel	Soortgerichte onderzoeken Dura Vermeer te Haaften
Opdrachtgever	Dura Vermeer Materiaalservice BV
Projectleider	Paul Lammers
Auteur(s)	Jeroen Nagtegaal
Tweede lezer	Jacinta Hack
Projectnummer	1240965
Aantal pagina's	23 (exclusief bijlagen)
Datum	7 augustus 2018
Handtekening	Ontbreekt in verband met digitale verwerking. Dit rapport is aantoonbaar vrijgegeven.

Colofon

Tauw bv
BU Meten, Inspectie & Advies
Australiëlaan 5
Postbus 3015
3502 GA Utrecht
Telefoon +31 30 28 24 82 4

Dit document is eigendom van de opdrachtgever en mag door hem worden gebruikt voor het doel waarvoor het is vervaardigd met inachtneming van de rechten die voortvloeien uit de wetgeving op het gebied van het intellectuele eigendom. De auteursrechten van dit document blijven berusten bij Tauw. Kwaliteit en verbetering van product en proces hebben bij Tauw hoge prioriteit. Tauw hanteert daartoe een managementsysteem dat is gecertificeerd dan wel geaccrediteerd volgens:

- NEN-EN-ISO 9001

Inhoud

Verantwoording en colofon	5
1 Inleiding.....	9
1.1 Aanleiding.....	9
1.2 Huidige situatie en beoogde werkzaamheden	9
1.3 Wet natuurbescherming	10
2 Onderzoeksmethoden.....	11
2.1 Te verwachten soorten en doel onderzoek	11
2.1.1 Vleermuizen	11
2.1.2 Vogel met een jaarrond beschermde nestlocatie	11
2.2 Methoden veldonderzoek	11
2.2.1 Vleermuizen	11
2.2.2 Vogels met een jaarrond beschermde nestlocatie	12
3 Resultaten	15
3.1 Vleermuizen	15
3.2 Vogels met een jaarrond beschermde nestlocatie	16
4 Effectbeschrijving	20
4.1 Vleermuizen	20
4.2 Vogels met een jaarrond beschermde nestlocatie	20
5 Conclusies en vervolgstappen	22
5.1 Conclusies	22
6 Literatuur.....	23

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In opdracht van Dura Vermeer heeft Tauw soortgericht onderzoek uitgevoerd naar vogels met een jaarrond beschermde nestlocatie en vleermuizen op de uitbreidingslocatie van Dura Vermeer in Haaften. Dura Vermeer is van plan om hun bedrijfspanden uit te breiden op de naastgelegen percelen aan de Margrietstraat 9 in Haaften. Voor deze ontwikkeling is het noodzakelijk de aanwezige panden te slopen.

In een eerder stadium is een natuurtoets uitgevoerd ten behoeve van het voornemen (Tauw, 2016). Op basis van deze natuurtoets konden negatieve effecten op vleermuizen en vogels met een jaarrond beschermde nestlocatie niet op voorhand worden uitgesloten. Middels het uitvoeren van aanvullend soortgericht onderzoek wordt inzichtelijk gemaakt op welke wijze het plangebied gebruikt wordt door beschermde soorten. De resultaten van het noodzakelijke nader onderzoek worden in dit rapport behandeld.

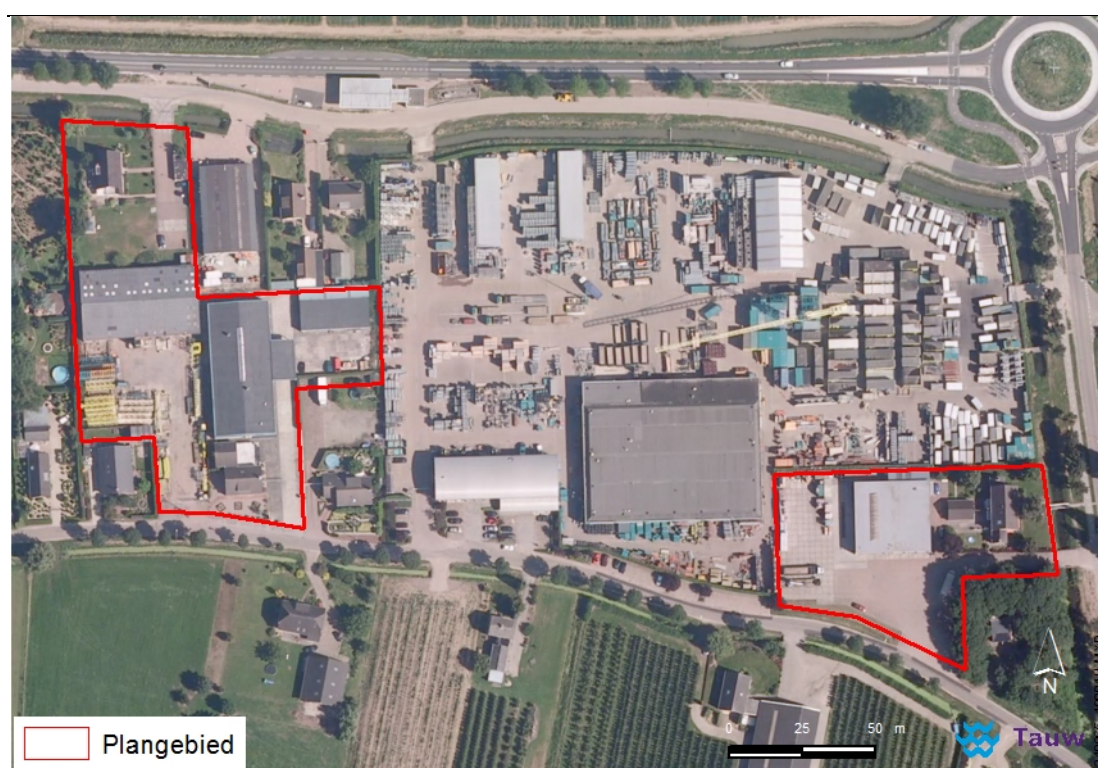
De kans bestaat dat als gevolg van werkzaamheden (onderdelen van het leefgebied van) vleermuizen en vogels met een jaarrond beschermde nestlocatie worden verstoord of verdwijnen. Wanneer dit daadwerkelijk het geval is, dienen mitigerende maatregelen te worden getroffen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen te garanderen. Deze maatregelen kunnen samen met een ontheffingsaanvraag worden voorgelegd aan het bevoegd gezag.

Dit rapport geeft een beschrijving van het plangebied en de beoogde ontwikkeling, uitleg over de gebruikte onderzoeksmethodieken, de resultaten, effectbeschrijving en de conclusies van het onderzoek. In de conclusie wordt antwoord gegeven op de vraag of (en eventueel welke) vervolgstappen noodzakelijk zijn.

1.2 Huidige situatie en beoogde werkzaamheden

Het plangebied is gelegen ten noorden van de het dorp Haaften. Figuur 1.1 geeft de ligging van het plangebied weer. Binnen het plangebied bevinden zich vier woningen en verschillende schuren en bijgebouwen. De terreinen zijn grotendeels verhard, maar met name rondom de woningen is ook enig (opgaand) groen aanwezig. Voor een uitgebreide situatie beschrijving, inclusief foto's wordt verwezen naar paragraaf uit het 1.2.1 uit de natuurtoets (Tauw, 2016).

Verschillende bedrijfswoningen en -gebouwen op de aan te kopen percelen worden gesloopt. Dit betreffen alle woningen en schuren, behalve de middelste schuur in het westelijke deel. De sloop van de schuren en woningen in het westelijk deel van het plangebied is beoogd voor het najaar van 2017. De sloop van de schuren en woningen in het oostelijke deel vindt naar verwachting begin 2018 plaats. Een smalle greppel in het zuiden van het oostelijk deel wordt hoogstwaarschijnlijk samen met deze werkzaamheden gedempt. Er wordt niet gewerkt in de watergang aangrenzend aan de Marijkeweg.

Figuur 1.1 De ligging van het plangebied

1.3 Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming (onderdeel soortbescherming) gaat uit van het voorzorgsbeginsel en stelt dat een overtreding van verbodsbepalingen *met zekerheid* moet kunnen worden uitgesloten. Uitsluitel is alleen mogelijk op basis van voldoende en actuele gegevens. Wanneer negatieve effecten op soorten mogelijk zijn, en wanneer op basis van het oriënterend veldbezoek of actuele verspreidingsgegevens niet met zekerheid vast te stellen is of een soort aanwezig is, is nader onderzoek naar de aanwezigheid van deze soorten noodzakelijk. Ook bij het aanvragen van een eventuele ontheffing dient de aanwezigheid van de betreffende soort aangetoond te worden. Hierbij geldt een 'omgekeerde bewijslast' waarbij de initiatiefnemer verantwoordelijkheid draagt.

2 Onderzoeksmethoden

2.1 Te verwachten soorten en doel onderzoek

Het doel van het soortgericht onderzoek is om aan te tonen of en hoe het plangebied van belang is voor vleermuizen en/of vogels met een jaarrond beschermde nestlocatie. Indien het plangebied een belangrijke functie vervult voor één of meerdere beschermde soort(en) dan wordt een afweging gemaakt of de beoogde ontwikkelingen de staat van instandhouding van de soort(en) beïnvloedt. De Wet natuurbescherming beschermt niet alleen de instandhouding van soorten, maar ook individuen. Wanneer een ontwikkeling de instandhouding niet schaadt, maar één of enkele individuen wel, dienen mitigerende maatregelen te worden getroffen. De benodigde mitigerende maatregelen dienen te worden opgenomen in een (nader uit te werken) mitigatieplan. In de volgende paragrafen wordt nader toegelicht welke specifieke soorten worden verwacht.

2.1.1 Vleermuizen

Binnen het plangebied zijn verschillende gebouwen aanwezig welke geschikt kunnen zijn als verblijfplaats voor onder andere gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger en ruige dwergvleermuis. Vanwege het ontbreken van grote groenstructuren zoals bomenrijen en de hoge mate van bebouwing worden essentiële vliegroutes of essentieel foerageergebied niet verwacht.

2.1.2 Vogel met een jaarrond beschermde nestlocatie

Binnen het plangebied is de aanwezigheid van huismus, gierzwaluw, steenuil, kerkuil en boombroedende (roof)vogels niet op voorhand uit te sluiten. De reden dat huismussen en gierzwaluwen in het plangebied kunnen voorkomen, is de aanwezigheid van verschillende gebouwen met geschikte daken. Voor steenuil en kerkuil geldt dat enkele van de gebouwen geschikt zijn als nestplaats, daarnaast is een nestkast voor steenuil aanwezig in het plangebied.

2.2 Methoden veldonderzoek

2.2.1 Vleermuizen

Het vleermuizenonderzoek is, conform het vleermuizenprotocol 2013 van het Netwerk Groene Bureaus (NGB, 2013), uitgevoerd met behulp van een batdetector (type: Petterson D240X). Een batdetector is een apparaat dat ultrasone geluiden, die een vleermuis maakt, omzet in voor de mens hoorbare tikkende geluiden. Aan de hand van het ritme van het geluid en de frequentie waarop de vleermuis het beste wordt gehoord, de zogenaamde “piekfrequentie”, kan in veel gevallen worden bepaald om welke vleermuissoort het gaat. Voor het determineren van soorten wordt gebruik gemaakt van opnameapparatuur en het programma Batsounds.

De veldbezoeken zijn uitgevoerd door drie ervaren ecologen. Dit is noodzakelijk omwille van veiligheid en kwaliteit. Om de verblijfplaatsen in kaart te brengen, is lopend met de batdetector (en verrekijker) het plangebied doorzocht.

In totaal zijn vier veldbezoeken uitgevoerd in de periode september 2016 tot en met juli 2017. Meerdere bezoeken zijn nodig, omdat vleermuizen gebruik maken van een netwerk van verblijfplaatsen en foerageergebieden die in verschillende perioden in het jaar worden gebruikt. Door de bezoeken te spreiden wordt een beter beeld verkregen van de aanwezigheid van vleermuizen in het plangebied en hiermee van de betekenis van het plangebied voor vleermuizen.

In tabel 2.1 zijn de data en weersomstandigheden van elk veldbezoek weergegeven. Het aantal bezoeken, tijdstippen en perioden zijn zoveel als mogelijk gebaseerd op het vleermuizenprotocol 2013 (Netwerk Groene Bureaus, 2013). Het veldwerk is sterk weersafhankelijk en is alleen bij (redelijk) gunstige weersomstandigheden uitgevoerd. Dit houdt voor vleermuizen in dat er geen of weinig neerslag is en niet teveel wind waait.

2.2.2 Vogels met een jaarrond beschermde nestlocatie

Voor het onderzoek naar vogels met een jaarrond beschermde nestlocatie zijn methoden gebruikt die zijn afgestemd op de te onderzoeken soorten. Er is onderzoek uitgevoerd naar het voorkomen van huismus, gierzwaluw, steenuil en kerkuil. De gehanteerde methode worden per soort toegelicht.

Huisumus

Het onderzoek naar huismussen is op basis van het kennisdocument Huismus (BIJ12, 2017a). Jaarrond beschermde nesten van huismussen zijn onderzocht met behulp van een verrekijker en op basis van geluid en gedrag. Tijdens de veldbezoeken is tevens gelet op de zichtbare aanwezigheid van nesten en nestmateriaal. Het onderzoek richtte zich op het vaststellen van nestlocaties.

Gierzwaluw

Het onderzoek naar gierzwaluwen is uitgevoerd volgens het kennisdocument Huismus (BIJ12, 2017b). Jaarrond beschermde nesten van gierzwaluwen zijn onderzocht met behulp van een verrekijker en op basis van geluid en gedrag. Het onderzoek richtte zich op het vaststellen van nestlocaties (onder dakpannen).

In totaal zijn er drie veldbezoeken uitgevoerd in mei – juli 2017. Inventarisatie is uitgevoerd in de uren voor zonsondergang. Nestentelling levert de beste resultaten op maar kost veel tijd (15-30 minuten posten per strategisch gekozen plek, van waaruit verschillende potentiële nestlocaties

overzien kunnen worden). Er is alleen geteld bij goede weersomstandigheden (droog, weinig wind). In tabel 2.1 zijn de data en weersomstandigheden van elk veldbezoek weergegeven.

Steenuil

Het onderzoek naar steenuil is uitgevoerd op basis van het kennisdocument Huismus (BIJ12, 2017c). In de periode maart tot en met half juli 2017 is tijdens vier avondbezoeken aandacht besteed aan de aanwezigheid van steenuil. Tijdens de bezoeken is, indien nodig, de baltsroep van steenuilen afgespeeld om een reactie uit te lokken. Tevens is tijdens een bezoek overdag gericht gezocht naar sporen die kunnen duiden op de aanwezigheid. Het gaat hierbij op poepsporen, braakballen, ruiveren en geschikte nestlocaties.

Kerkuil

Het onderzoek naar kerkuil uitgevoerd volgens het kennisdocument Kerkuil (BIJ12, 2017d). Volgens het kennisdocument van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RvO) is de meest optimale periode om de aanwezigheid aan te tonen van begin februari tot en met half oktober. Gedurende de onderzoeksperiode zijn drie veldbezoeken noodzakelijk, deze veldbezoeken vinden plaats tijdens goede weersomstandigheden. De beste momenten om te inventariseren zijn 's avonds en 's nachts. Daarnaast moet bij ook (bij voorkeur overdag) gezocht worden sporen die de aanwezigheid van een nestplek aannemelijk maken, zoals braakballen of krijtstrepen.

Boombroedende (roof)vogels

In een deel van het plangebied staan bomen waarin vogels met een jaarrond beschermde nestlocatie tot broeden kunnen komen. Deze bomen zijn in een periode zonder blad aan de bomen gecontroleerd op de aanwezigheid van nesten welke potentieel geschikt zijn.

Tabel 2.1 Data en weersomstandigheden van de uitgevoerde veldbezoeken

Datum veldbezoek	Tijdstip	Focus	Weersomstandigheden
16 september 2016	22:15 – 00:30	Vleermuizen	17 graden, licht bewolkt, ZO 1
4 oktober 2016	19:15 - 21:15	Vleermuizen	13 graden, onbewolkt NO 1
14 februari 2017	Overdag	Steenuil, kerkuil, boombroedende (roof)vogels	9 graden, onbewolkt, ZO 3
10 maart 2017	Late middag en avond	Steenuil, kerkuil	8 graden, onbewolkt, Z 2
6 april 2017	Late middag en avond	Steenuil, kerkuil, huismus	12 graden, onbewolkt, NW 2
30 mei 2017	20:15-23:45	Vleermuizen, gierzwaluw, steenuil, kerkuil, huismus	15 graden, licht bewolkt, ZW 3
20 juni 2017	Avond	Gierzwaluw, huismus	17 graden, licht bewolkt, NO 2
4 juli 2017	Avond en schemering	Gierzwaluw, huismus	19 graden, half bewolkt, NO 1
12 juli 2017	03:15-05:30	Vleermuizen, steenuil	8 graden, onbewolkt, W 1
28 juli 2017	Middag	Huisumus	18 graden, bewolkt, af en toe lichte regen, ZW 3

3 Resultaten

In dit hoofdstuk worden de resultaten weergegeven van het veldwerk waarna eventuele effecten worden beschreven gebaseerd op de resultaten.

3.1 Vleermuizen

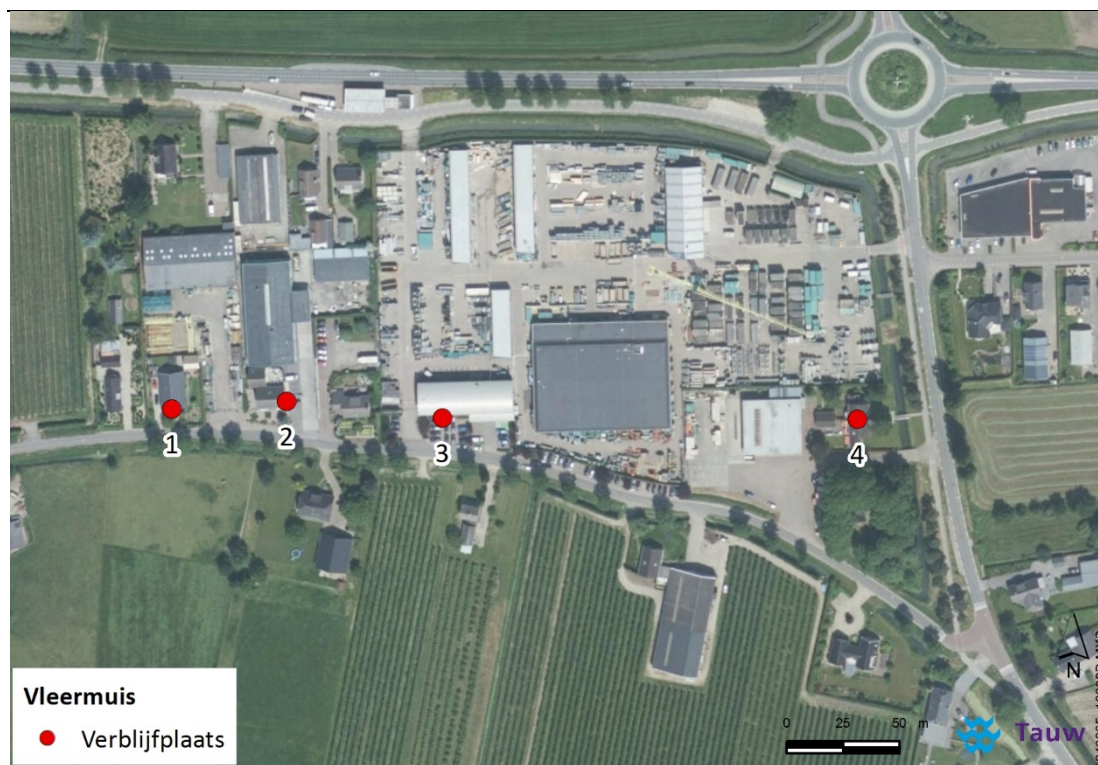
Tijdens de verschillende veldbezoeken zijn waarnemingen gedaan van gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, watervleermuis en laatvlieger. Dit betrof voor grotendeels foeragerende exemplaren. Er zijn geen waarnemingen gedaan van vleermuizen op vliegroutes. De aantallen foeragerende vleermuizen waren beperkt tot slechts een of enkele exemplaren. De foeragerende vleermuizen zijn verspreid over het plangebied waargenomen, hierbij zijn geen 'hotspots' waargenomen. Alleen gewone en ruige dwergvleermuis zijn tijdens meerdere bezoeken waargenomen. De vastgestelde verblijfplaatsen zijn weergegevens in figuur 3.2. In tabel 3.1 staan details over de aantallen, functie en soorten.

Met betrekking tot de kraamverblijfplaats zijn er geen aanwijzingen dat het plangebied een functie heeft als foerageergebied of vliegroute. Daarvoor zijn de waargenomen aantallen te gering.

Paarverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis worden in milde winter ook wel als winterverblijfplaats gebruikt.

Tabel 3.2 De relevantie details van de vastgestelde verblijfplaatsen

Verblijfplaats	Soort	Functie	Bijzonderheden
1	Gewone dwergvleermuis	Zomer- en paarverblijfplaats	Buiten plangebied
2	Ruige Dwergvleermuis	Paarverblijfplaats	Twee exemplaren
3	Gewone dwergvleermuis	Kraamverblijfplaats	Minimaal 30 exemplaren achter de gevelplaten, buiten plangebied.
4	Gewone dwergvleermuis	Paarverblijfplaats	Twee exemplaren

Figuur 3.2 De waarnemingen van verblijfplaatsen van vleermuizen in en om het plangebied.

3.2 Vogels met een jaarrond beschermde nestlocatie

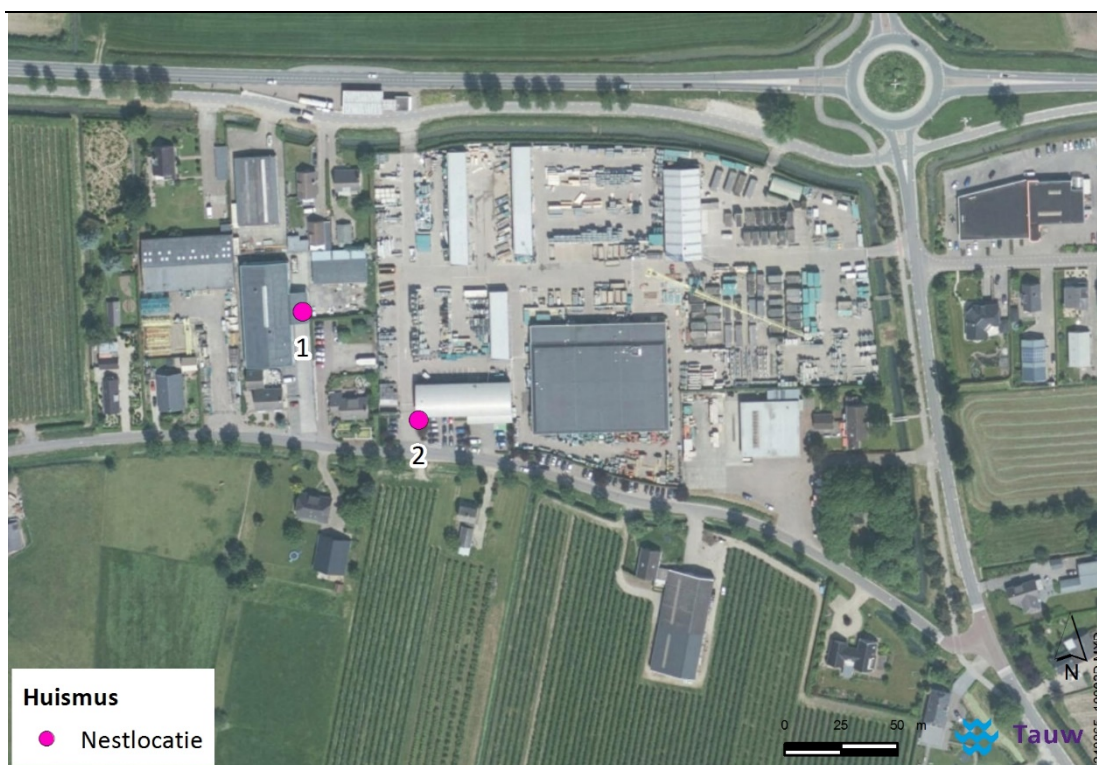
Voor het onderzoek naar vogels met een jaarrond beschermde nestlocaties zijn meerdere bezoeken aan het plangebied gebracht. Voor een overzicht van de data wordt verwezen naar tabel 2.1. Per onderzochte soort zullen de bevindingen worden beschreven in de volgende alinea's.

Huismus

In figuur 3.4 zijn de vastgestelde nestlocaties weergegeven. Totaal zijn tijdens het onderzoek acht nesten vastgesteld. Ter plaatste van nummer 1 zitten vijf nesten in de overkapping (zie figuur 3.3). net buiten het plangebied, zitten in het hoofdgebouw drie nestlocaties (nummer 2). Daarnaast zijn losse waarnemingen gedaan van (foeragerende) huismussen nabij meerdere woningen buiten het plangebied.

Figuur 3.3 Enkele van de aangetroffen nesten van huismus in de overkapping (nummer 1)

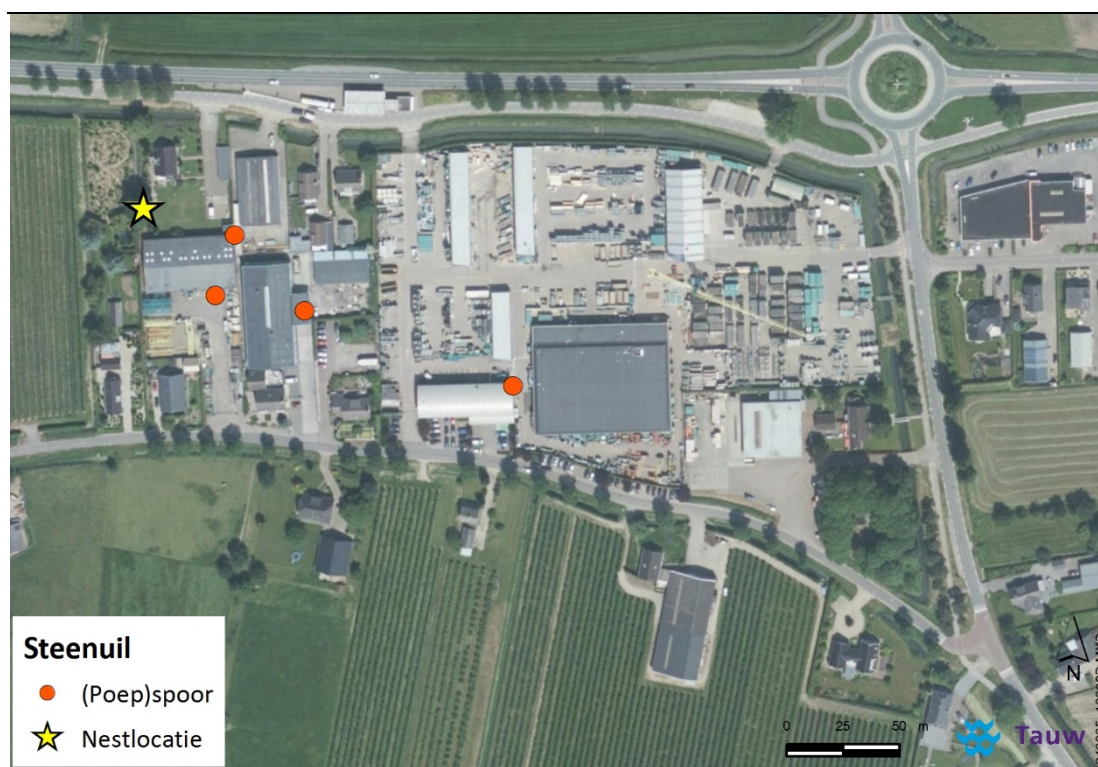
Figuur 3.4 De waarnemingen van huismus in en om het plangebied.

Gierzwaluw

Tijdens de verschillende locatiebezoeken zijn geen gierzwaluwen waargenomen die enige binding met het plangebied vertoonden. Wel zijn tijdens de veldbezoeken meermaals (hoog) overvliegende gierzwaluwen waargenomen. Op basis van het uitgevoerde veldonderzoek worden nestlocaties van gierzwaluw binnen het plangebied uitgesloten.

Steenuil

Tijdens de veldbezoeken zijn meerdere waarnemingen gedaan van zowel jonge als volwassen steenuilen. Vastgesteld is dat de aanwezige nestkast bezet is. Verspreid over het plangebied en de directe omgeving zijn meerdere locaties met poepsporen en braakballen, deze locaties worden met regelmaat gebruikt om vanuit te jagen of te rusten. In figuur 3.5 is de nestlocatie weergegeven, daarnaast zijn de locaties waar poepsporen en braakballen zijn aangetroffen ook weergegeven op figuur 3.5. Deze waarnemingen geven een indicatie van de foerageerafstand binnen het territorium.

Figuur 3.5 De waarnemingen van steenuil in en om het plangebied.

Kerkuil

Gedurende de veldbezoeken zijn de schuren nader geïnspecteerd. Hierbij zijn geen geschikte verblijfplaatsen aangetroffen. Aanvullend is, in combinatie, tijdens het onderzoek naar vleermuizen en steenuil aandacht besteed aan de aanwezigheid van kerkuil. Er zijn tijdens het onderzoek geen waarnemingen gedaan, waardoor de aanwezigheid van een verblijfplaats van de kerkuil is uitgesloten.

Boombroedende (roof)vogels

Tijdens een van de bezoeken in de winterperiode zijn alle aanwezige bomen uitgebreid onderzocht op de aanwezigheid van nesten welke geschikt kunnen zijn voor vogels met een jaarrond beschermde nestlocatie. Tijdens het onderzoek zijn geen geschikte nesten aangetroffen, tijdens de aanvullende veldbezoeken voor eerder beschreven soorten zijn evenmin waarnemingen gedaan die duiden op een broedgeval in het plangebied. Eenmalig zijn wel twee roepende (jonge) ransuilen gehoord, wat een broedgeval in de ruime omgeving van het plangebied waarschijnlijk maakt. De jongen uilen zijn op grote afstand van het plangebied waargenomen, waardoor de ontwikkeling valt buiten de invloedssfeer van een eventuele nestlocatie van ransuilen.

Algemene broedvogels

Tijdens de verschillende bezoeken aan het plangebied is ook aandacht geweest voor algemene broedvogels. In de overkapping op locatie 1 (figuur 3.4) wordt door Turkse torel gebroed. Doordat Turkse torels jaarrond broeden, dient hier aandacht voor te zijn tijdens de uitvoeringsfase. Zelfs bij winterse omstandigheden kan er gebroed worden, het heeft daarom de aanbeveling om de nestlocatie tijdig voor aanvang van de werkzaamheden ongeschikt te maken.

4 Effectbeschrijving

4.1 Vleermuizen

Vliegroutes en foerageergebieden

Tijdens de veldbezoeken zijn geen waarnemingen gedaan van grote aantallen foeragerende vleermuizen of vleermuizen op vliegroute. De vleermuizen uit de kraamkolonie maken niet of nauwelijks gebruik van het plangebied om te foerageren. De aantasting van functioneel foerageergebied zal zodoende minimaal zijn. Daarnaast is het plangebied bijna volledige verhard en daarmee vrijwel ongeschikt als foerageergebied.

Door de afwezigheid van essentieel foerageergebied of vliegroutes van vleermuizen is er geen sprake van een negatief effect op vliegroutes en foerageergebied van vleermuizen. Het treffen van mitigerende maatregelen en het aanvragen van een ontheffing is dan ook niet nodig.

Verblijfplaatsen

Tijdens het veldonderzoek zijn meerdere verblijfplaatsen van gewone en ruige dwergvleermuizen vastgesteld. Twee van deze verblijfplaatsen liggen binnen het plangebied.

Het betreft een paarverblijfplaats van twee gewone dwergvleermuizen en een paarverblijfplaats van twee ruige dwergvleermuizen. Paarverblijfplaatsen van ruige en gewone dwergvleermuizen worden in milde winters ook wel als winterverblijfplaats gebruikt. Bij het slopen van de aanwezige panden zullen deze verblijfplaatsen verloren gaan en is er sprake van aantasting van vaste verblijfplaatsen. Het treffen van mitigerende maatregelen en het aanvragen van een ontheffing van de Wet natuurbescherming is dan wel nodig voor vleermuizen. In het kader van de mitigerende maatregelen zijn (tijdelijke) verblijfplaatsen al gerealiseerd in het voorjaar van 2017.

Negatieve effecten op de verblijfplaatsen in de directe omgeving van het plangebied zijn uitgesloten. Dit gezien de afstand en de reguliere aanwezigheid van licht, geluid en trillingen. Bij de voorgenomen werkzaamheden zal er geen wezenlijke toename zijn van licht, geluid of trillingen nabij de verblijfplaatsen.

4.2 Vogels met een jaarrond beschermde nestlocatie

Tijdens de veldbezoeken zijn binnen het plangebied meerdere nestlocaties aangetroffen zijn van vogels met een jaarrond beschermde nestlocatie. Het gaat hierbij om vijf nestlocaties van huismus en een nestlocatie van steenuil.

Bij het slopen van de bebouwing en het gewijzigde terreingebruik zullen de verblijfplaatsen ongeschikt worden of zelf verdwijnen. Hierdoor is sprake van aantasting van vaste rust en verblijfplaatsen van vogels met een jaarrond beschermde nestlocatie. Het treffen van mitigerende maatregelen en het aanvragen van een ontheffing van de Wet natuurbescherming is dan wel nodig voor huismus en steenuil.

Van andere soorten met een jaarrond beschermde nestlocatie zijn geen verblijfplaatsen vastgesteld. Negatieve effecten op kerkuil, gierzwaluw en in bomen broedende roofvogels zijn uitgesloten.

Het treffen van mitigerende maatregelen en het aanvragen van een ontheffing van de Wet natuurbescherming is door de aanwezigheid van nestlocaties van huismus en steenuil wel noodzakelijk.

5 Conclusies en vervolgstappen

5.1 Conclusies

In opdracht van Dura Vermeer heeft Tauw soortgericht onderzoek uitgevoerd naar vogels met een jaarrond beschermde nestlocatie en vleermuizen op de uitbreidingslocatie van Dura Vermeer in Haaften. Het onderzoek is gericht op het vaststellen van de functie van het plangebied voor deze soorten.

Dura Vermeer is van plan om hun bedrijfspanden uit te breiden op de naastgelegen percelen aan de Margrietstraat 9 in Haaften. Verschillende bedrijfswoningen en -gebouwen op de aan te kopen percelen worden gesloopt. De sloop van de schuren en woningen in het westelijk deel van het plangebied is beoogd voor het najaar van 2017. De sloop van de schuren en woningen in het oostelijke deel vindt naar verwachting in 2018 of 2019 plaats. Een smalle greppel in het zuiden van het oostelijk deel wordt hoogstwaarschijnlijk samen met deze werkzaamheden gedempt. Er wordt niet gewerkt in de watergang aangrenzend aan de Marijkeweg.

Gedurende de onderzoeken zijn meerdere verblijfplaatsen vastgesteld van beschermde soorten. Het betreft vijf nestlocaties van huismus, een paar- en winterverblijfplaats voor twee gewone dwergvleermuizen, een paar- en winterverblijfplaats voor twee ruige dwergvleermuizen en een nestlocatie van steenuil. Deze verblijfplaatsen zullen als gevolg van de voorgenomen sloopwerkzaamheden verdwijnen of ongeschikt worden. Hierdoor is het noodzakelijk om over te gaan tot het nemen van mitigerende maatregelen en het aanvragen van een ontheffing van de Wet natuurbescherming.

Als laatste dient rekening gehouden te worden met algemene broedvogels in en in de nabijheid van het plangebied. Het verdient derhalve de aanbeveling om de werkzaamheden uit te voeren buiten het vogelbroedseizoen (globaal van maart tot augustus). Sommige soorten kennen een zeer lange broedperiode, in het plangebied broedt een Turkse tortel, deze soort kan jaarrond tot broeden komen. De Wnb hanteert geen standaardperiode en ook vogels die buiten de genoemde periode broeden zijn beschermd. De werkzaamheden kunnen eventueel wel in het broedseizoen worden uitgevoerd na de uitvoering van een broedvogelcheck door een ter zake kundige.

Geldigheid

Afhankelijk van de tijd tussen dit onderliggende onderzoek en de uitvoering van werkzaamheden, kan een actualiserend of aanvullend onderzoek noodzakelijk zijn naar de aanwezigheid van beschermde planten- en diersoorten. Met name bij het in onbruik raken van grond en/of bebouwing is de kans op (nieuw)vestiging van beschermde soorten aanwezig. De conclusies van dit onderzoek zijn daarom hooguit drie jaar geldig

6 Literatuur

Netwerk Groene Bureaus, 2013. Vleermuisprotocol van het Netwerk Groene Bureaus.

BIJ12, 2017a. Kennisdocument Huismus, versie 1.0, juli 2017. BIJ12.

BIJ12, 2017a. Kennisdocument Gierzwaluw, versie 1.0, juli 2017. BIJ12.

BIJ12, 2017a. Kennisdocument Steenuil, versie 1.0, juli 2017. BIJ12.

BIJ12, 2017d. Kennisdocument Kerkuil, versie 1.0, juli 2017. BIJ12.

Tauw, 2016. Natuurtoets Dura Vermeer, Haaften. Rapport met kenmerk R002-1240965JJA-rlk-V01 d.d. 31 augustus 2016